

Sectorplannen 2022
Social Sciences and Humanities

Samen vooruit

Investeren in de basis voor wetenschappelijk
onderzoek en onderwijs,
versterken van de maatschappelijke veerkracht

5 november 2022

Voorwoord

Met genoegen en trots bieden we hierbij de sectorplannen *Social Sciences and Humanities* (SSH) aan: 'Samen vooruit – Investeren in de basis voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, versterken van de maatschappelijke veerkracht'.

Als SSH-domein hebben we enkele jaren naar dit moment toegewerkt. Allereerst met het opstellen van een domeinbeeld in 2018. Vervolgens, in 2019, met de start van een (in omvang relatief bescheiden) sectorplan Rechtsgeleerdheid, dat onlangs een positieve midterm-review heeft gehad. Het enthousiasme voor het instrument 'sectorplan' in het SSH-domein is vervolgens verder gegroeid. In 2019 zijn de sectoren Geesteswetenschappen (GW) en Sociale Wetenschappen (SW) begonnen aan hun sectorbeelden, prioriteitenkeuzes en de voorbereiding van sectorplannen. In het voorjaar van 2021 hebben we als SSH Raad de eerste versies daarvan aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Universiteiten van Nederland (UNL) aangeboden.

Op basis van feedback, eigen evaluatie en verdere prioritering, ook bottom-up, zijn de sectorplannen en een SSH-breed dwarsdoorsnijdend thema verder uitgewerkt en in maart 2022 als SSH-sectorplannen gepresenteerd. Op basis hiervan zijn ook concrete invullingen, bestedingsplannen en doelen met bijbehorende KPI's uitgewerkt in samenwerking met de 52 decanen van de betrokken SSH-faculteiten. Zo hebben we in gezamenlijkheid en met een stevige sprint, in de vroege zomer van 2022, toegewerkt naar de plannen die we hierbij aanbieden. Op 21 juli is, op verzoek van de Nationale Commissie Sectorplannen, een volgende versie ingeleverd, waarin enkele feitelijke correcties zijn doorgevoerd en is aangegeven welke punten we bij de daarop volgende revisie zouden aanvullen. Het nu voorliggende stuk, afgerond op 5 november 2022, is het resultaat van die revisie.

De vroege start van de voorbereidingen in het SSH-domein en het werk dat in de afgelopen jaren is verricht, maakten het mogelijk om draagvlak te creëren en van velen input te krijgen. In dat opzicht heeft het proces nu al een verbindend effect. Tegelijkertijd deed de wet van de remmende voorsprong hier enigszins opgeld. Zo correspondeerde het resultaat van de afgelopen drie jaar dat in juli voorlag, nog niet volledig met het uitvoeringskader voor de sectorplannen dat op 15 juli jl. bekend is gemaakt. Gelukkig hebben we – geïnspireerd door het instrument 'sectorplan' – in de afgelopen jaren veel gedaan dat goed past bij dit uitvoeringskader, en we denken dat de meeste elementen van het uitvoeringskader goed terug zijn te zien, al helemaal in de gereviseerde versie die nu voorligt.

Allereerst geldt dit voor de gezamenlijke, landelijke identificatie en aanpak van knelpunten en het maken van gecoördineerde keuzes. Ten tweede geldt dit eveneens voor de versterking van de organisatiegraad in het brede SSH-domein. Hierin is de afgelopen jaren al grote vooruitgang geboekt, maar om de benodigde volgende stappen te zetten, willen we hierin verder investeren. Deze professionalisering komt de uitvoering van de sectorplannen ten goede, maar is ook noodzakelijk om de slagvaardigheid van het SSH-veld verder te vergroten. Een derde element dat sterk naar voren komt, is het vergroten van de maatschappelijke impact. Het is een centraal element in de SW- en GW-sectorplannen. Dat geldt zeker voor het dwarsdoorsnijdend thema, waarin een grote stap wordt gezet in het verbinden van SSH-expertise aan een van de grootste actuele maatschappelijke uitdagingen, namelijk de verdergaande digitalisering en dataficatie van onze samenleving.

Tot slot – en misschien nog het meest van belang in het licht van de uitgangspunten van het instrument – versterken de voorliggende SSH-plannen de samenwerking en afstemming over de grenzen van disciplines en onderzoeksgroepen heen. Dit gebeurt binnen Sociale en Geesteswetenschappen die zelf al een groot rijkdom aan disciplines in huis hebben, maar ook door de keuze voor het dwarsdoorsnijdende thema waarin SW, GW, Rechten en Economie samenwerken in een mate die het SSH-domein eerder niet kende. Door scherpe keuzes te maken en prioriteiten te stellen, vergroten deze sectorplannen bovendien de complementariteit van

instellingen en versterken ze daarmee ook de universitaire profilering en slagkracht. In samenhang met de andere investeringsinstrumenten die door het kabinet worden ingezet, en complementair daaraan, versterken ze zo ook het fundament van het SSH-domein en helpen ze de druk op het domein, en op degenen die daarbinnen werken, te verminderen.

Uitvoeringskader, reactie op feedback en doelen sectorplannen

Dan is er een aantal punten dat we nu, bij deze recente iteratie, in antwoord op het uitvoeringskader en de feedback van de Nationale Commissie Sectorplannen uitgebreider of meer specifiek hebben geadresseerd in de sectorplannen en de onderliggende bestedingsplannen.

Onze revisie gaat explicieter in op de bijdrage van de sectorplannen aan talentbeleid, met name door de inzet op het creëren van vaste UD-posities en de mogelijkheid om door te groeien naar UHD-niveau. Daarnaast is de impact van de sectorplannen op het onderwijs veel verder uitgewerkt, ook heel concreet in de bestedingsplannen, door te laten zien hoe de gestelde prioriteiten doorwerken in de onderwijsprogrammering. En er is een begin gemaakt met het formuleren van outcome-KPI's voor de sectorplannen en voor het SSH-domein als geheel, naast de input-, proces- en output-KPI's. Op basis van de inhoudelijke feedback van de commissie hebben we ons ook gericht op de verduidelijking van het thema humane AI (GW), de investering in de discipline onderwijswetenschappen (SW) en de lerarenopleidingen (SW en GW), en een verdere uitwerking van het onderdeel 'Talen & culturen'. Er is één punt waar een sectorplannen in onze ogen geen oplossing voor kunnen bieden. Dit betreft de balans tussen internationalisering en de groei van studentenaantallen. Dit is een punt dat wij zeer serieus nemen, maar ons inziens grotendeels buiten het bereik van de sectorplannen ligt, en waar andere instrumenten voor nodig zijn.

Doelen sectorplannen

De sectorplannen vormen een onderdeel van een groter pakket aan investeringen om meer rust en ruimte aan de universiteiten te creëren. Met de sectorplannen kunnen we innovatieve en strategische keuzes maken die een versterking vormen van een duurzame en interdisciplinaire basis in onderwijs en onderzoek, met name met betrekking tot een select aantal complexe maatschappelijke problemen. Deze doelen kunnen in onze ogen het beste worden bereikt via het aanstellen van extra vaste Universitair Docenten (UD's) binnen in de sectorplan genoemde thematieken.

Toen duidelijk werd dat er in 2022 op titel van de sectorplannen 21 M€ in het SSH-domein zou kunnen worden ingezet, zijn we dan ook direct aan de slag gegaan met de finalisering en uitvoering van onze bestedingsplannen, met alle keuzes en prioriteiten daarbinnen. Op basis van die keuzes zijn we al in de zomer van 2022 begonnen met het aanstellen van vaste UD's. Omdat het om structurele investeringen gaat en het werven van een groot aantal nieuwe UD's door alle universiteiten in zo'n korte tijdsperiode praktische problemen kan opleveren, die ten koste gaan van de zorgvuldigheid in werving en selectie, hebben we ervoor gekozen om een (klein) deel van die 21 M€ eenmalig in te zetten voor een *tijdelijk* postdocprogramma van maximaal 2 jaar. Hierdoor wordt wat meer ruimte gecreëerd die nodig is voor een zorgvuldig en gefaseerd wervings- en selectieproces voor de UD-posities. Het uitgangspunt blijft echter dat alle middelen voor wetenschappelijk personeel in de volgende jaren structureel worden ingezet voor 445 fte aan vaste UD-posities en daarnaast nog structureel 61 fte lab/datamanagementondersteuning en 112 fte overige OBP-ondersteuning. Het aandeel van de middelen dat volgens onze bestedingsplannen wordt ingezet voor vaste UD-posities en voor OBP en structurele investeringen in infrastructuur, een aandeel dat in 2022 al 70% bedraagt, zal zodoende in 2024 zijn opgelopen naar 100%.

In alle opzichten kijken wij uit naar het vervolg van dit proces. We beschouwen dit als een kans om de kracht en positieve dynamiek in het SSH-domein, die in het huidige tijdsgewricht met grote maatschappelijke uitdagingen zo nodig is, verder te vergroten, de basis te versterken, meer rust en ruimte te scheppen voor blijvend hoge kwaliteit van onderwijs en onderzoek en de maatschappelijke relevantie en impact van onze expertise te vergroten. De positieve effecten overstijgen naar ons gevoel die van louter de materiële impuls die de sectorplannen geven.

Voor nu bedanken we graag al degenen die hebben meegedacht en gewerkt aan de totstandkoming van het voorliggende stuk.

Prof. dr. Bas van Bavel

Voorzitter SSH Raad

Prof. dr. Agneta Fischer

*Voorzitter Decanenoverleg
Sociale Wetenschappen*

Prof. dr. Anthonya Visser

*Voorzitter Disciplineoverleg Letteren
en Geesteswetenschappen*

Prof. dr. Joanne van der Leun

*Voorzitter Raad van
Decanen Rechtsgeleerdheid*

Prof. dr. Peter Verhoef

*Voorzitter Landelijk Decanenoverleg
Economie en Bedrijfskunde*

Prof. dr. Keimpe Algra

*Voorzitter Raad voor
Geesteswetenschappen (KNAW)*

Utrecht, 5 november 2022

Inhoud

Voorwoord	2
SSH sectorplannen 2022	6
1. Inleiding op de sectorplannen SSH	7
2. SWOT-analyse domein SSH	8
Maatschappelijk belang	8
Hoge kwaliteit en macrodoelmatigheid	8
Organisatiegraad	9
Infrastructuur	10
3. Aanpak sectorplannen	13
Sociale Wetenschappen	13
Geesteswetenschappen	14
Infrastructuur, ondersteuning en organisatie	16
Dwarsdoorsnijdend thema 'Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld'	16
Benodigde middelen	17
Basis voor cruciale kennis versterken	17
4. Begroting sectorplannen SSH	19
5. Toelichting op de besteding	25
Infrastructuur	25
6. Toekomst en resultaten sectorplannen SSH	28
Outcome-KPI's 2028	29
Bijlage 1.	32
Bijlage 2.	34
Colofon	40

SSH sectorplannen 2022

Samen vooruit – Investeren in de basis voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, versterken van maatschappelijke veerkracht

1. Inleiding op de sectorplannen SSH

De Sociale Wetenschappen, Geesteswetenschappen, Rechtsgeleerdheid en Economische Wetenschappen zoeken meer dan ooit de samenwerking om slagvaardiger te kunnen opereren over de grenzen van universiteiten en disciplines heen. De 52 faculteiten binnen dit domein hebben zich georganiseerd binnen de Social Sciences and Humanities Raad (SSH Raad) en maken samen keuzes in landelijke sectorplannen. Na een sectorplan Rechtsgeleerdheid dat nu drie jaar loopt en onlangs positief is beoordeeld in de midterm review, ligt er nu een nieuw sectorplan 'Van inzicht naar impact' van de Sociale Wetenschappen en een nieuw sectorplan 'Traditie in transitie' van de Geesteswetenschappen. In samenhang daarmee presenteren wij een sectoroverstijgend, SSH-breed plan met een thematische focus: 'Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld'. Zo willen we optimaal bijdragen aan antwoorden op fundamentele vragen en uitdagingen voor de maatschappij. Door de basis te versterken, samen te werken én door duidelijke keuzes te maken.

Het SSH-domein levert cruciale kennis en kunde voor de Nederlandse samenleving en is een fundament voor de diensteneconomie. Vanuit een grote diversiteit aan disciplines binnen het SSH-domein wordt onontbeerlijke expertise geleverd om grote maatschappelijke uitdagingen aan te gaan, zoals veiligheid, digitalisering, energietransitie, circulaire economie en duurzaamheid, sociale ongelijkheid, (mentale) gezondheid, onderwijs, welvaart en verdienvermogen. Het SSH-domein is bovendien méér dan een generator van welvaart; het is ook een voorwaarde voor welzijn. Die landen die kunnen leunen op een gezonde democratie, een goed functionerende rechtsstaat en een hoge mate van welzijn, zijn vrijwel zonder uitzondering landen met op hoog niveau functionerende Sociale en Geesteswetenschappen.

Onderzoek en onderwijs in het SSH-domein zijn in internationaal perspectief van hoog niveau. Tegelijkertijd constateren we dat SSH door gebrek aan middelen onder grote druk staat. Als er geen structurele investeringen worden gedaan, is niet alleen de kans groot dat onderzoekers en docenten de werkdruk niet meer aankunnen, maar ook dat SSH niet langer bij de wereldtop aansluit.

Het coalitieakkoord 2021-2025 kondigde maatregelen aan ter versterking van hoger onderwijs en wetenschap. In de recente Beleidsbrief hoger onderwijs en wetenschap wordt het belang bepleit van een gezond en duurzaam stelsel voor de ontwikkeling van studenten, docenten en onderzoekers, voor het realiseren van wetenschappelijke doorbraken en voor het aangaan van maatschappelijke uitdagingen. Belangrijk onderdeel van de maatregelen is voor het SSH-domein het investeren in een gezonde basis door voor M€ 70 in te zetten op de sectorplannen Sociale en Geesteswetenschappen.

De voorliggende sectorplannen van de Sociale en Geesteswetenschappen zijn opgesteld met het oog op het versterken van een duurzame basis met voldoende onderzoeks- en onderwijscapaciteit, met als doel de versterking van ons fundament om de hoge kwaliteit van het onderzoek en onderwijs te kunnen behouden. Daarnaast wordt gericht geïnvesteerd in interdisciplinaire samenwerking in onderwijs en onderzoek, profilering tussen instellingen en samenwerking met maatschappelijke partners. Zo willen we verder bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken rond welzijn, participatie en burgerschap in een complexe en geglobaliseerde maatschappij, aan het benutten van de mogelijkheden en het vermijden van de risico's die technologische innovatie biedt en aan de versterking van onze internationale en economische positie. We willen daartoe het benodigde talent aantrekken, opleiden, en behouden. Zowel binnen het sectorplan Sociale Wetenschappen als binnen het sectorplan Geesteswetenschappen worden duidelijke keuzes gemaakt.

Het SSH-domein kiest met deze sectorplannen voor een focus op de sectoren Geesteswetenschappen en Sociale Wetenschappen, en voor de prioriteiten en keuzes die binnen deze sectoren zijn gemaakt, in een intensief proces dat we in 2019 zijn begonnen. De sector Rechtsgeleerdheid is in 2019, als eerste in het SSH-domein, op kleinere schaal met een sectorplan gestart. Binnen het SSH-domein is de interesse in het instrument van sectorplannen sindsdien verder gegroeid, zodat we ook graag verder naar de toekomst kijken. Het doet ons dan ook plezier te kunnen melden dat de sector Economie is begonnen met de voorbereiding van een sectorplan, dat naar verwachting binnen twee jaar is afgerond, en dat de kern kan vormen voor een volgend, nieuw SSH-sectorplan, waarvoor we dan graag, in overleg met UNL en OCW, op zoek gaan naar nieuwe financiering.

2. SWOT-analyse domein SSH

In 2018/2019 gaf het domeinbeeld 'Samen Sterker' een duidelijk overzicht en een analyse van het gehele SSH-domein. Dit uitgebreide domeinbeeld is als bijlage opgenomen in het bijgevoegde stuk. Daarin zijn ook afzonderlijke, nieuwe sectorbeelden voor de sectoren Sociale Wetenschappen en Geesteswetenschappen opgenomen. Op basis daarvan valt op de onderstaande dimensies de volgende SWOT-analyse voor het domein SSH te maken.

Maatschappelijk belang

Dankzij de kwaliteit van het onderwijs en de goed opgeleide afgestudeerden levert het SSH-domein de grootste bijdrage aan de dominante en nog steeds groeiende hoogwaardige dienstensector, de motor van de Nederlandse economie. Een kwalitatief hoogwaardig SSH-domein is bovendien méér dan alleen een generator van welvaart; het is ook een voorwaarde voor welzijn en stabiele samenlevingen. Zowel de coronapandemie als de toeslagenaffaire hebben duidelijk gemaakt dat competenties en inzichten vanuit SSH-wetenschappen maatschappelijk niet alleen nodig zijn, maar ook een cruciaal onderdeel zijn van de antwoorden die in de toekomst nodig zijn om grote maatschappelijke vraagstukken aan te kunnen. Ook de verbinding tussen de verschillende wetenschapsgebieden binnen het SSH-domein en daarbuiten is onmisbaar. Socio-technologische systeemvraagstukken, inherent aan een op innovatie gerichte samenleving, vragen om integrale ontwikkeling van die innovaties door inter- en transdisciplinaire samenwerking. SSH-kennis is noodzakelijk zowel bij de ontwikkeling als bij de implementatie van die technologische innovaties. Een duurzame samenleving vraagt om een bevolking die blijft leren. SSH biedt de kennis die nodig is om het levenslang leren mogelijk te maken.

Hoge kwaliteit en macrodoelmatigheid

Naast een grote impact op Nederlandse welvaart en welzijn, is het SSH-onderzoek internationaal gezien van zeer hoog niveau, getuige bijvoorbeeld de citatie-index, de positie van SSH-disciplines en -faculteiten in wereldwijde rankings en de statistieken van de European Research Council (ERC). Hoewel de investeringen in verhouding lager zijn, is de kwaliteit en kwantiteit van de output van het SSH-domein vergelijkbaar met die van andere sectoren. De Nederlandse SSH-wetenschap is open, internationaal uitstekend verbonden, innovatief en productief. Het domein kent vele sterke monodisciplines die de laatste jaren allemaal uitstekend uit de onderwijs- en onderzoeksvisities zijn gekomen, en van waaruit bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen geleverd worden. Deze bijdrage zou nog groter kunnen zijn door meer mogelijkheden voor interdisciplinaire samenwerking (focus en massa).

De opleidingen binnen de SSH trekken grote aantallen studenten, meer dan de helft (56%) van het aantal studenten dat in 2021 aan een Nederlandse universiteit stond ingeschreven volgt een opleiding in het SSH-domein. Het arbeidsmarktperspectief voor SSH-studenten is goed, ook in vergelijking met andere sectoren. Tussen de 57 en 63% van de afgestudeerden hebben een baan op het terrein en niveau waarvoor zij zijn opgeleid; voor de taal en cultuursector ligt dat iets lager omdat deze alumni vaak in andere banen terecht komen dan waarvoor ze zijn opgeleid (36%). Evenals veel andere SSH-afgestudeerden zijn zij echter breed inzetbaar en komen op uiteenlopende plekken tot hun recht. Het is evident dat de sector in de breedte relevant opleidt voor de samenleving en zijn afgestudeerden ook een duurzaam arbeidsmarktperspectief biedt.

Studenteninstroom

Een belangrijk en toenemend knelpunt voor veel SSH-opleidingen is de groei in studentenaantallen, zoals in de bacheloropleidingen van onder andere psychologie en politicologie. Deze opleidingen zijn vooral gegroeid door de internationale instroom; de Nederlandse instroom is de afgelopen jaren min of meer gelijk gebleven. In 2021/2022 was 40% van de ingeschreven studenten eerstejaars. Internationalisering is een wens van de universiteiten en wij zijn van mening dat de komst van internationale studenten de centrale en vooraanstaande positie van onze universiteiten in de wereld heeft versterkt. Dit betekent niet alleen dat internationale studenten hier kunnen studeren, en daarmee een interessante bijdrage leveren aan de leercontext, maar ook dat Nederlandse studenten kunnen profiteren van deze verrijkte leeromgeving (international classroom). Als studenten de keuze hebben tussen een Nederlandstalige track of een Engelstalige track binnen een opleiding, kiezen de meesten een Engelstalige track. Door de snelle groei van de internationale studenten en de stabilisering van de instroom van Nederlandse studenten kan de balans in sommige opleidingen echter

doorslaan. Om die reden vragen universiteiten, en daarbinnen het SSH-domein, al langer instrumenten om de diverse studenteninstroom gebalanceerd te kunnen beheersen.

De aantrekkelijkheid van het SSH-domein is ook een punt van zorg omdat arbeidsomstandigheden en de salariëring van de stafleden achterblijven bij de markt. Dit probleem speelt bijvoorbeeld pregnant bij economie en rechtsgeleerdheid. Ook is er hierdoor geen gelijk speelveld op de internationale arbeidsmarkt. Het gevolg hiervan is het onvervuld blijven van vacatures en een vlucht van talent naar het buitenland. Verder kan er onvoldoende Nederlands sprekend personeel worden aangetrokken en behouden in die vakgebieden waar de nationale context cruciaal is (bijvoorbeeld de klinische psychologie).

Lage bekostiging en hoge werkdruk

PricewaterhouseCoopers (PwC) presenteerde in februari 2021 een omvangrijk [rapport](#) aangaande de toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo&o (wetenschappelijk onderwijs & onderzoek). In lijn met het voorgaande concludeerde PwC dat de totale financiering voor het wo&o niet toereikend is. Het budget is niet afdoende om het huidige inspanningsniveau van de onderzoekskerntaak vol te houden, de werkdruk neemt toe en ook deze studie laat zien dat de universiteiten minder aantrekkelijk worden als werkgever.

De algemene aanbevelingen uit het PwC-rapport worden breed gedragen binnen het SSH-domein. Hoewel het rapport gebaseerd is op gegevens uit alle wetenschapsdomeinen, kunnen we uit hetzelfde rapport afleiden dat de ondermaatse bekostiging in grote delen van het SSH-domein meer impact heeft dan in andere wetenschapsdomeinen. Allereerst raakt de relatieve afgenomen rijksbijdrage per student (tussen 2000 en 2017 met -22,7% verder aflopend naar 2023 met nog eens 8,6%) het SSH-domein het hardst van alle domeinen vanwege de relatief hoge studentenaantallen ([website UNL](#)). Het SSH-domein krijgt ook, door de historisch bepaalde lage bekostigingsfactor, de laagste bijdrage per student; de parameters zorgen er verder voor dat het domein de meeste onbekostigde studenten kent, hetgeen de werkdruk verder opstuwt (Fischer et al. 2021). Het aantal docenten (fte) houdt om al die redenen geen gelijke tred met de steeds verdere stijging van het aantal studenten (WOP). Tot slot zijn de mogelijkheden voor het verwerven van externe onderzoeksfinanciering voor het SSH-domein relatief het meest beperkt door de omvang van de beschikbare middelen in verhouding tot de omvang van het domein.

Het SSH-domein staat dus over de breedte onder zware druk. Door deze langdurige onderfinanciering is de verhouding tussen het aantal UD's en de omvang van de onderwijsstaak scheef en is de ruimte voor onderzoek steeds verder teruggebracht. Er is daarmee ook beperkte ruimte voor research based curriculumontwikkeling, eenvoudigweg omdat zowel op onderzoeks- als op onderwijsgebied de tijd en ruimte hiervoor ontbreekt. Voor veel SSH-onderzoekers geldt dat ze op hun tenen lopen; de kans dat medewerkers onderuit gaan of het SSH-domein talent aan het buitenland of aan andere sectoren in Nederland verliest, is groter dan ooit.

Organisatiegraad

Traditioneel was het SSH-domein bestuurlijk en organisatorisch zeer versnipperd, onder meer door de veelheid aan disciplines, de sterke specialisatie, de overwegend individuele onderzoekstraditie in verschillende gebieden en de minder gevoelde behoefte tot samenwerken over de disciplinaire grenzen heen. Hierdoor was het vaak lastig om tot afstemming te komen en strategisch te opereren, ook ten opzichte van grotere, landelijke ontwikkelingen in onderzoek en onderwijs. De voor maatschappelijke uitdagingen noodzakelijke samenwerking is hierdoor onvoldoende van de grond gekomen.

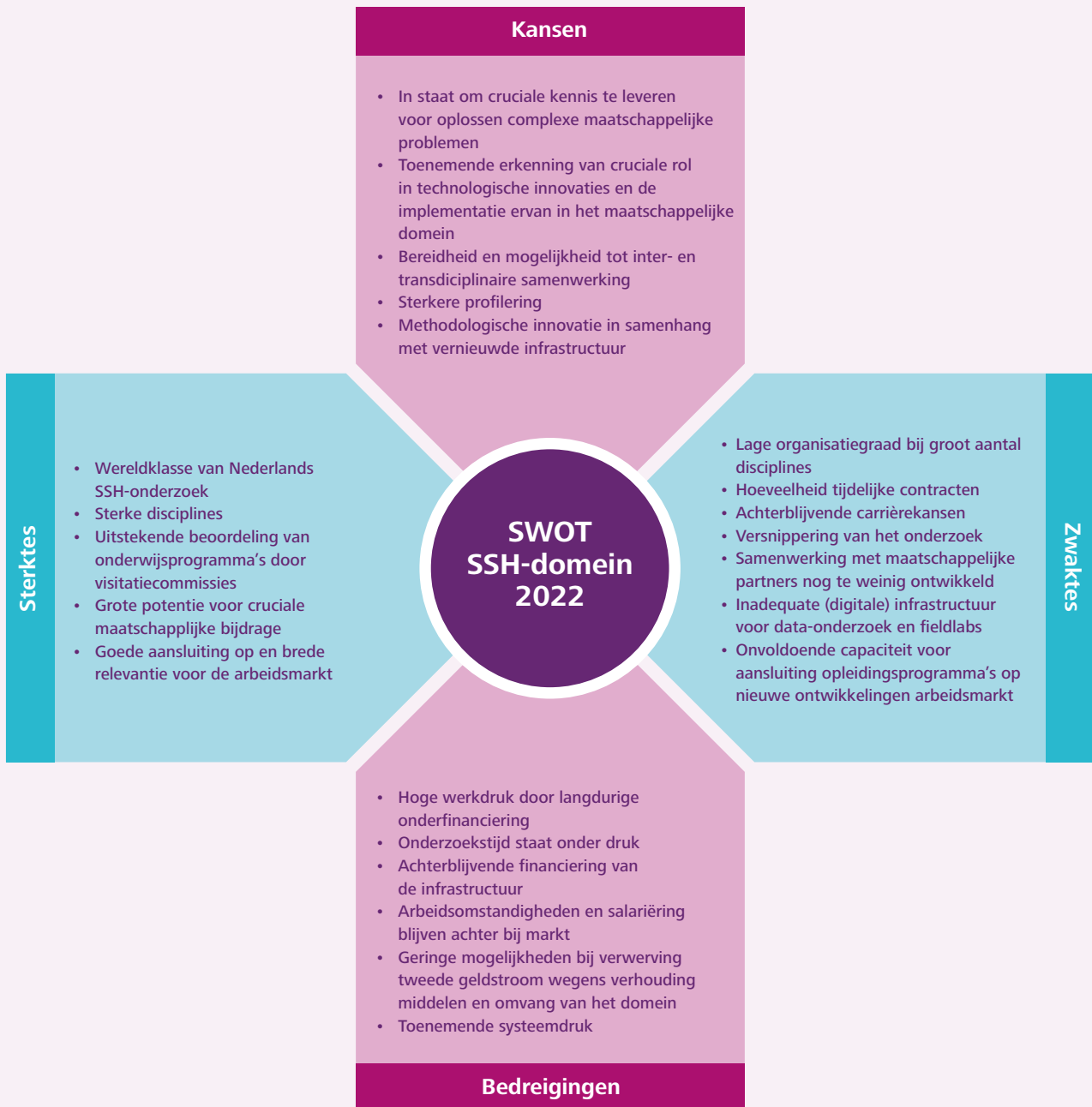
In de afgelopen jaren is dit beeld echter veranderd. De slagkracht en organisatiegraad van het SSH-domein is aanzienlijk toegenomen. Allereerst komt dit doordat steeds duidelijker wordt dat complexe maatschappelijke en wetenschappelijke vraagstukken samenwerking vereisen over grenzen van deelgebieden en disciplines heen. Meer en meer kiezen faculteiten, in aansluiting op de universitaire speerpunten, voor focus op wetenschappelijke sterktes en maatschappelijke uitdagingen. Er is nog meer winst te behalen in samenhang en complementariteit als de mogelijkheden tot het versterken van de organisatiegraad verder ontwikkeld kunnen

worden. Dit heeft zich ook bottom-up vertaald in een steviger positie van de vier landelijke decanenoverleggen (Decanenoverleg Sociale Wetenschappen, Disciplineoverleg Letteren en Geesteswetenschappen, Decanenoverleg Economie en Bedrijfskunde, Decanen Rechtsgeleerdheid), die goed functioneren en overleg en landelijke afstemming binnen sectoren mogelijk maken. Ten tweede speelt de ontwikkeling en formalisering van de SSH Raad een belangrijke verbindende en agenderende rol tussen sectoren. De SSH Raad, als SSH-beraad opgezet in 2018, is verder uitgebouwd in de volgende jaren en in 2021 geformaliseerd tot de vertegenwoordiging van het SSH-domein. De raad heeft daarmee een meer pro-actieve en coördinerende rol gekregen en is ook in staat overkoepelende vraagstukken te identificeren en te agenderen. De vanuit de Raad opgerichte Stichting Platform Digitale Infrastructuur SSH (PDI-SSH) heeft de afgelopen jaren, conform het Domeinbrede Plan Digitale Infrastructuur SSH (onderdeel B van het domeinbeeld *Samen Sterker*), twee calls georganiseerd voor infrastructurele investeringen. Tevens wordt vanuit de SSH Raad gewerkt aan een Landelijk Beraad Digitale Infrastructuur SSH (LBDI-SSH) dat de meer strategische en coördinerende taken die eveneens in het Domeinbrede Plan Digitale Infrastructuur werden genoemd gaat uitvoeren.

Infrastructuur

Maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en toenemende beschikbaarheid van omvangrijke en/of specifieke dataverzamelingen leiden tot nieuwe onderzoeksvragen en noodzaak aan nieuwe methodologieën. De huidige fysieke infrastructuur is technisch onvoldoende en ook de digitale infrastructuur biedt nog steeds onvoldoende ruimte om de wetenschappelijke en maatschappelijke uitdagingen, waar veel kansen liggen voor SSH-onderzoek, aan te kunnen gaan. Nieuwe methodologische ontwikkelingen vragen om nieuwe faciliteiten en een infrastructuur in de vorm van kennis- en fieldlabs, veldexperimenten en grootschalig onderzoek via burgerparticipatie.

In een SWOT-analyse zijn bovengenoemde punten als hieronder samen te vatten. De SSH-domeinbrede observaties zijn verder gespecificeerd voor de sectoren Sociale Wetenschappen en Geesteswetenschappen in de sectorplannen hieronder (en voor Rechtsgeleerdheid in de lopende plannen en de midtermevaluatie daarvan).

Met de financiering via de sectorplannen hebben we de mogelijkheid om het SSH-domein verder te versterken en een deel van de genoemde bedreigingen uit de SWOT-analyse te verminderen, maar ook om de kansen die er liggen te benutten. Hierbij gaat het met name om de volgende punten die uit bovenstaande SWOT-analyse zijn af te leiden:

- 1) Sterkere focus op innovatief en interdisciplinair onderzoek naar belangrijke maatschappelijke vraagstukken, zoals digitalisering, het bestrijden van sociale ongelijkheid en verduurzaming.
- 2) Extra investeringen in jong, divers talent (UD's), waardoor ook een deel van de werkdruk kan worden verlicht.
- 3) Stimulering van de samenwerking over grenzen van disciplines heen en versterking universitaire profilering.
- 4) Investeringen in zowel fysieke als digitale infrastructuur om het onderzoek en onderwijs op hoog niveau te houden, nieuwe methodologische ontwikkelingen te volgen en in te spelen op nieuwe taken zoals public engagement.
- 5) Investering in een structureel hogere organisatiegraad van de sector.

3. Aanpak sectorplannen

De voorliggende sectorplannen van de Sociale en Geesteswetenschappen hebben als eerste doel de versterking van innovatief, interdisciplinair onderzoek en aanpalend onderwijs rond actuele maatschappelijke thema's. Op deze thema's, die in landelijke afstemming zijn geïdentificeerd, wordt gericht geïnvesteerd in interdisciplinaire samenwerking in onderwijs en onderzoek, profilering tussen instellingen en samenwerking met maatschappelijke partners en het Hoger Beroepsonderwijs. We willen het benodigde talent aantrekken, opleiden en kansen bieden om deze doelstellingen te realiseren en bij te dragen aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van het Nederlandse onderzoek en onderwijs.

Het tweede doel van de hier gepresenteerde sectorplannen is bij te dragen aan herstel en verduurzaming van de basis door met nieuwe investeringen in vaste staf meer rust en ruimte te creëren. Om deze doelstelling te realiseren zijn de sectorplannen, die zijn gericht op specifieke, in landelijke afstemming geprioriteerde knelpunten, complementair aan de instrumenten uit het Bestuursakkoord, met name de starters- en stimuleringsbeurzen, die op hun beurt moeten zorgen voor een grotere stabiliteit en voorspelbaarheid van de onderzoeksfinanciering van universiteiten door het stimuleren van ongebonden onderzoek en het verlagen van de werk-, competitie- en aanvraagdruk.

Zowel binnen het sectorplan Sociale Wetenschappen als binnen het sectorplan Geesteswetenschappen worden duidelijke keuzes gemaakt:

Sociale Wetenschappen

Vanuit de Sociale Wetenschappen wordt specifiek gekozen voor versterking van de discipline onderwijskunde en de lerarenopleidingen, omdat er maatschappelijk veel behoefte is aan een verbetering van de positie van docenten, en aan onderwijskundigen en onderwijskundige expertise, ook vanuit maatschappelijke organisaties. Een extra impuls in het onderzoek, ook in het kader van de lerarenopleidingen, is noodzakelijk om de problemen in dit veld aan te kunnen pakken. Het lerarenberoep, het schoolsysteem en de leerprestaties en motivatie van leerlingen staan op het spel, en dit kan niet alleen worden opgelost met hogere salarissen. We onderscheiden vier elementen in het onderwijs die kenmerkend zijn voor de huidige crisis en die met onderwijskundige expertise opgelost kunnen worden: (1) opleiding en professionalisering van leraren verbeteren, (2) scholen moeten lerende en professionele organisaties worden, (3) kennis en motivatie van leerlingen om te leren vergroten, en (4) leven-lang-leren stimuleren. Deze aspecten dienen niet alleen onderzocht te worden binnen het schoolsysteem, maar moeten uitdrukkelijk ook aan de orde komen in lerarenopleidingen. De nieuwste inzichten in bijvoorbeeld manieren om motivatie te vergroten, moeten direct in de lerarenopleidingen en in professionaliseringstrajecten worden opgenomen. De onderwijskundigen van alle universiteiten en de professionals van de lerarenopleidingen hebben met elkaar de contouren van een landelijk programma beschreven en een landelijke taakverdeling afgesproken om deze problemen gezamenlijk aan te pakken.

Naast de aandacht voor deze discipline, wordt de focus gericht op vijf vraagstukken die de komende jaren hoog op de maatschappelijke en politieke agenda staan en urgent zijn. Het zijn alle 5 complexe vraagstukken waaraan binnen de meeste van de 12 betrokken universiteiten wordt gewerkt, maar met een verschillende focus. Juist daarom is het van belang om het onderzoek hiernaar landelijk te coördineren. Met elkaar kunnen we overlap voorkomen, van elkaar leren, en elkaar inspireren. De thema's luiden als volgt:

1. Veerkracht bij jeugd: statistieken over mentale gezondheid laten zien dat de jeugd toenemende mentale problematiek ervaart, en te weinig middelen of strategieën lijkt te hebben om weerstand te kunnen bieden tegen problemen in het leven. Tegelijkertijd lijken de eisen aan jongeren ook te zijn toegenomen die wellicht deels de mentale problemen onder jongeren kan verklaren. De overkoepelende vraag binnen dit thema is hoe voorkomen kan worden dat een steeds groter wordend deel van onze jeugd niet om kan gaan met de eisen van de huidige samenleving. Hoe kunnen we ouders en leerkrachten hierbij mobiliseren.
2. Psychische aandoeningen: mentale problemen, zoals angst, depressie of verslaving zijn de geestesziekten van deze eeuw, en we moeten meer inzicht krijgen in hoe we die het beste kunnen behandelen. Veel therapieën

werken kortstondig en de kans dat patiënten een terugval krijgen is groot. Nieuwe benaderingen die gericht zijn op preventie, maar ook behandeling als de problematiek nog mild is, kunnen leiden tot effectievere interventies. Onderzoek naar digitale interventies, maar ook de inzichten van nieuwe complexe modellen kunnen waardevol blijken te zijn.

3. De menselijke factor in nieuwe technologieën: AI is niet meer weg te denken uit onze hedendaagse samenleving en levert behalve voordelen (bijvoorbeeld grenzeloze digitale communicatie, online werken, robots die werk overnemen) ook zeker uitdagingen op. AI kan leiden tot ongelijkheid, onveiligheid, problematische sociale interacties, aanvallen op de democratie. De vraag is op welke manier we de nieuwe technologieën zo in kunnen zetten of ontwerpen dat we al van tevoren rekening houden met hoe mensen ze gebruiken?
4. Maatschappelijke transitie en gedragsverandering: Covid-19 heeft laten zien op welke manier grote en snelle maatschappelijke veranderingen kunnen leiden tot onvrede, opstand, en polarisatie. We hebben momenteel verschillende soorten crises tegelijk: de energie crisis, de klimaatcrisis, een gezondheidscrisis die ons laten zien dat ons politieke systeem onder toenemende druk komt te staan. De vraag is hoe we grote transities zo goed mogelijk vorm kunnen geven. Wat is er nodig om mensen te betrekken, informatie te verstrekken, verschillende scenario's te doordenken, om dit in zo goed mogelijke banen te leiden?
5. Maatschappelijke ongelijkheid en diversiteit: de tegenstellingen tussen verschillende groepen mensen is de laatste jaren groter geworden en we weten dat naarmate tegenstellingen in een land groeien, ook het mentale, sociale en economisch welzijn achteruit gaat. Omgaan met diversiteit vereist tijd, geduld en moeite, en we moeten strategieën onderzoeken die ervoor zorgen dat grote groepen mensen niet buiten de boot vallen en het gevoel hebben niet meer mee te doen in deze samenleving.

De keuzes voor deze thema's zijn geïnspireerd op het eerdere domeinbeeld Sociale Wetenschappen en zijn verder uitgewerkt door het Decanenoverleg Sociale Wetenschappen, in samenspraak met de universitaire achterban. Alle vijf thema's maken onderdeel uit van verschillende disciplines binnen de Sociale Wetenschappen, wat betekent dat de UD's die hierop zullen worden aangesteld de basis van het onderwijs en onderzoek versterken, maar ook dat er veel mogelijkheden zijn om interdisciplinaire samenwerking aan te gaan.

Geesteswetenschappen

Door de Geesteswetenschappen wordt geïnvesteerd in twee interdisciplinaire thema's waarin de kracht van het geesteswetenschappelijk onderzoek en de verbinding tussen onderzoek en samenleving tot uitdrukking komen: Humane Artificiële Intelligentie (AI) en Cultureel Erfgoed & Identiteit, en door een gerichte investering in de Talen & Culturen voor samenwerking en profilering.

Humane AI

In het regeerakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' (2021) stelt het Nederlandse kabinet een mensgerichte benadering van AI voor, die publieke belangen en waarden vooropstelt. De interdisciplinaire benadering zoals door ons voorgesteld in het thema Humane AI beoogt precies dat. De laatste tien jaar zijn er AI-modellen voor een groot aantal intelligente activiteiten ontwikkeld, van redeneren, besluiten en zoeken tot vertalen, schrijven, kijken, en leren. Humane AI is erop gericht om de ontwikkeling van deze modellen maximaal dienstbaar aan de mens te maken. Dit wil zeggen: menselijke waarden centraal stellen, het bieden van mensgerichte interactie met AI-modellen, en onverwachte effecten van AI-modellen herkennen en tijdig in goede banen leiden.

Inzichten uit de Geesteswetenschappen worden ingezet om bruikbare en effectieve Humane AI-toepassingen te maken; voor de cruciale ontwikkeling van nieuw digitaal en etnografisch onderzoek (bijvoorbeeld om schadelijke effecten in de combinatie van zelflerende algoritmes en veranderende datastromen tegen te gaan); het versterken van databewustzijn en inspectie (dergelijke bronnenkritiek, waar de Geesteswetenschappen een grote expertise in hebben opgebouwd, is van vitaal belang in een toenemend geautomatiseerde samenleving, bijvoorbeeld voor identificatie en interpretatie van biases in AI-modellen). Humane AI zal bijdragen aan het opleiden van mediawetenschappers, historici, journalisten, ethici, juristen en taalwetenschappers, die een leidende rol kunnen spelen in de kritische evaluatie van AI-systemen en bijbehorende data.

Dit themagebied vergt intensieve samenwerking met onderzoekers uit de domeinen bèta en techniek, en met Sociale wetenschappen. Humane AI bouwt hiermee voort op bestaande programma's en samenwerkingsverbanden: het *Cultural AI lab* en grote Zwaartekrachtprogramma's als *Hybrid Intelligence*, *The Algorithmic Society* en *Ethics of Socially Disruptive Technologies*; qua toegepast onderzoek gebruiken Nederlandse archieven en historici al jaren AI-methoden uit de computerwetenschap om verloren stemmen te herstellen, zoals de onderdrukte stemmen uit het koloniale verleden; taalwetenschappen leveren cruciale bijdrage aan de verdere ontwikkeling en afstemming van *large language models* (LLMs), die niet alleen nieuwe teksten produceren en een rol spelen in chatbots, maar ook bijdragen aan nieuwe, op AI-gebaseerde kunst; AI-ethiek met de juridische, informatie- en medische wetenschappen tegen *ethics white-washing*. Humane AI versterkt zo de interdisciplinariteit en maatschappelijke relevantie van de Geesteswetenschappen. Dit komt zowel het verdienvermogen als de arbeidsmarktperspectieven van geesteswetenschappers ten goede.

Cultureel Erfgoed & Identiteit

Cultureel erfgoed heeft zowel materiële als immateriële dimensies. Het raakt daarmee aan vrijwel alle aspecten van het dagelijks leven en maakt (sub)groepen en individuele identiteiten mogelijk of sluit deze juist uit. Cultureel erfgoed wordt gekoesterd en doorgegeven aan volgende generaties en is daarmee toekomstgericht: het is een fundamentele bron voor menselijke ontwikkeling. Maar cultureel erfgoed is zeker niet statisch; wat ertoe wordt gerekend en welke betekenis(sen) eraan worden toegekend is een dynamisch fenomeen. De Geesteswetenschappen vormen bij uitstek het onderzoeksveld waarbinnen de aard van cultureel erfgoed en de wederkerige relatie met culturele identiteiten door tijd en ruimte kan worden onderzocht.

Inzicht in culturele identiteit en cultureel erfgoed heeft een zelfstandige meerwaarde, maar er is ook een meer instrumentele betekenis gelegen in de bijdrage aan betere beleidskennis ('action deficit'). Het doorgronden van de wijze waarop cultureel erfgoed zin- en betekenisgeving kan bewerkstelligen is van belang om te begrijpen wat waardevol wordt geacht en waarom. Dit inzicht kan ons helpen de dynamiek rond herinneringen, rituele en culturele of politieke processen van in- en uitsluiting te begrijpen en zo adequater om te gaan met belangrijke maatschappelijke vraagstukken, bijvoorbeeld hoe we ons kunnen en willen verhouden tot uitdagingen voortkomend uit klimaatverandering.

Talen & Culturen

Het sectorplan Geesteswetenschappen realiseert een gerichte investering in de Talen & Culturen ten behoeve van samenwerking en profilering. Daarmee komen de Geesteswetenschappen tegemoet aan de vraag om versterking van de moderne vreemde talen en het Nederlands (en Fries), in lijn met het Coalitieakkoord en de Beleidsbrief. De actielijn van het sectorplan bouwt voort op zowel het deltaplan voor universitaire taalstudies dat in 2019 is ingezet (Talen centraal) als het succesvolle samenwerkingsmodel van Masterlanguage. Doel is om de studenteninstroom in de universitaire talenstudies (zowel BA als MA) en de doorstroom naar de lerarenopleidingen voor de talen te vergroten en zo te voldoen aan de bredere maatschappelijke behoefte aan taalgebonden expertise.

Hiertoe wordt ingezet op meer samenwerking van de talenopleidingen onderling en met aanverwante opleidingen op bachelorniveau. Dit zorgt er enerzijds voor dat talige expertise tijdens de BA in een breder verband kan worden ingezet, anderzijds biedt dit de mogelijkheid aan BA-studenten om zich binnen andere dan taal- en cultuuropleidingen te profileren met taalgebonden expertise. Om dit te realiseren worden zowel taal- en cultuuropleidingen als aanverwante opleidingen aangepast, conform de profilering per instelling zoals benoemd in het sectorplan.

Deze profilering is gebaseerd op maatschappelijk relevante thematiek, in lijn met de strategische doelen van afzonderlijke universiteiten en faculteiten, en maakt daardoor de opleidingen aantrekkelijker voor studiekeuzers – ook omdat hiermee een betere aansluiting op de arbeidsmarkt wordt gerealiseerd. Bovendien vergroot deze verbreding van de mogelijkheden voor taal- en cultuuronderwijs op BA-niveau het potentieel voor de lerarenopleiding.

Door de profilering in nationaal verband af te stemmen en te koppelen, ontstaat een onderwijsaanbod voor de taal- en cultuuropleidingen dat tussen de verschillende instellingen onderscheidend en tegelijk complementair is. Het is voorstelbaar dat dit leidt tot een gezamenlijke aanvraag macro-doelmatigheidsstoets.

De in het sectorplan Geesteswetenschappen uitgebreider beschreven aanpak voor de Talen & Culturen versterkt de reeds ingezette beweging om het aanbod in de gehele lijn van voortgezet onderwijs, hbo en universitair onderwijs aantrekkelijker, inclusiever en relevanter te maken – en zo ook een groter potentieel voor de lerarenopleidingen in de taalvakken te creëren.

Infrastructuur, ondersteuning en organisatie

Zowel SW als GW benadrukken in hun plannen de noodzaak tot versterking van de labvoorzieningen en overige onderzoekinfrastructuur als basis voor onderzoek, onderwijs en impact. De onderzoeksinfrastructuur in het SSH-domein is achtergebleven en vaak verouderd, terwijl juist de behoefte aan hoogwaardige infrastructuur groeit. Dit geldt voor fysieke infrastructuur, zoals lab-faciliteiten waar fysiologische metingen kunnen worden verricht en het creëren van experimentele omgevingen, maar ook voor digitale infrastructuur, waar rekenkracht en servercapaciteit centraal staan. De behoefte aan infrastructuur gaat gepaard met de groeiende noodzaak tot investering in de ondersteuning van het onderzoek, middels labmanagers, datastewards en technisch personeel.

De digitale SSH-infrastructuur bouwt voort op bestaande infrastructurele voorzieningen als CLARIAH en ODISSEI waarbij de Nationale Roadmap Grootchalige Wetenschappelijke Infrastructuur richtinggevend is voor het ontwikkelen van de verdere verzamelingen, en aansluiting mogelijk is bij internationale initiatieven, de ERICS op het gebied van de Sociale en Geesteswetenschappen. Vanuit de SSH Raad zullen door een regie-groep (Landelijk Beraad Digitale Infrastructuur SSH) met vertegenwoordigers van alle voor de infrastructuur belangrijke partijen kaders voor de verdere ontwikkeling van de infrastructuur worden opgesteld. Zo ontstaat focus voor de ontwikkeling van dataverzamelingen en een gecoördineerde landelijke infrastructuur, waarbij samenwerking gezocht wordt met onder andere de Digital Competence Centres en een landelijke expertise-hub die ondersteuning kan bieden bij opslag, beheer en analyse van data in samenwerking met SURF en e-science centra.

Daarnaast kiest het SSH-domein ook voor versterking van de eigen organisatiestructuur. We benutten een deel van de sectorplanmiddelen om te investeren in onze gemeenschappelijke organisatie. We versterken de structuur en ondersteuning van de landelijke decanenoverleggen en die van de SSH Raad. Zo willen we in bredere zin de samenwerking in het SSH-domein beter faciliteren, nieuwe initiatieven stimuleren en op elkaar afstemmen. Hierdoor kan het SSH-domein meer strategisch opereren, ook ten opzichte van grotere, landelijke en internationale ontwikkelingen in onderzoek en onderwijs en beter bijdragen aan het ontwikkelen van grotere consortia.

Dwarsdoorsnijdend thema 'Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld'

De samenhang en samenwerking tussen de Sociale en Geesteswetenschappen, maar ook Economie en Rechtsgeleerdheid, wordt binnen de voorgestelde plannen versterkt door het sectordoorsnijdende thema 'Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld'. Digitalisering is één van de grootste transitieën waarvoor we staan. Deze transitie levert – naast geweldige kansen – ook fundamentele vragen en uitdagingen op voor de maatschappij. Door hierop te focussen en SSH-expertise samen te brengen, kan het SSH-domein meer bijdragen aan het aangaan van deze maatschappelijke uitdaging, en legt het daarmee tevens, mede door de link naar het lopende sectorplan Rechtsgeleerdheid, een sterke basis voor verdere samenwerking met andere domeinen.

De SSH-faculteiten binnen elk van de universiteiten hebben gezamenlijk voor hun universiteit elk één aspect van dit vraagstuk binnen dit thema geprioriteerd, met hoogstens een kleinere prioriteit daarnaast. De aspecten waaruit zij gekozen hebben zijn "Welvaart, werk en ondernemerschap"; "Onderwijs, burgerschap en democratie"; "Communicatie, informatie en sociale ongelijkheid"; "Recht, privacy en veiligheid"; en "Welzijn en gezondheid". Deze vijf aspecten van de digitale samenleving zijn gekozen op basis van de strategische keuzes van de verschillende universiteiten. Elke universiteit heeft binnen deze thematiek een scherpe keuze

gemaakt, die bijdraagt aan universitaire profilering in onderwijs en onderzoek en aan complementariteit tussen universiteiten, in lijn met de ambitie van het sectorplan als instrument.

De sectorplanmiddelen zullen vooral benut worden om precies hier de nieuwe UD's aan te stellen. Zij zullen, samen met zittende staf, worden ingezet voor het ontwikkelen van en experimenteren met aansprekend innovatief onderwijs waarin welvaart, participatie en burgerschap tegen de achtergrond van toenemende digitalisering centraal staat. In het bijzonder door het ontwikkelen van cursussen en opleidingen waarin de thematiek vanuit interdisciplinair perspectief wordt behandeld, maar ook door de thematiek beter in te bedden in bestaande opleidingen en vakken. Deels vergt dit nieuwe initiatieven, zoals gezamenlijke promovendi-cursussen of nieuwe tracks binnen opleidingen, deels is dit een bijna natuurlijk proces door de profilering die de UD's direct in hun onderwijs verwerken. De toenemende verwevenheid van het bestaande onderwijs met ontwikkelingen in de digitalisering zorgt voor een versnelling van de innovatie in het onderwijsdomein van SSH en daarmee een betere aansluiting op de snel veranderende arbeidsmarkt voor studenten, afgestudeerden en deelnemers aan Leven Lang Ontwikkelen programma's.

De interdisciplinaire inzet op dit thema schept ook mogelijkheden voor onderzoek binnen de NWA, de KIA's en missiegedreven programma's naar maatschappelijke vraagstukken die om transitie vragen, zoals gezondheid, duurzame energie of een veerkrachtige samenleving waar inzet op communicatie en digitale geletterdheid van belang is voor participatie, begrip, begrijpelijkheid, regulering en gedragsverandering.

Basis voor cruciale kennis versterken

Het SSH-domein beslaat een derde van het wetenschappelijk personeel in Nederland en ruim de helft van de universitaire studentenpopulatie. De expertise die geleverd wordt is cruciaal, het niveau van de opgeleide studenten hoog, maar we constateren dat de druk groeit. Een structurele investering, zoals hier voorligt met de sectorplannen Sociale Wetenschappen en Geesteswetenschappen, en met het SSH-doorsnijdend plan, is een belangrijke stap om de negatieve trend te keren en draagt eraan bij dat het excellente SSH-onderzoek en -onderwijs op een passende manier wordt gefinancierd. Daarnaast dragen deze sectorplannen bij aan een algemene versterking van talentontwikkeling, al dan niet in aanvulling op andere instrumenten.

Talentbeleid

In lijn met het voorgaande, en met de analyse gemaakt in domein- en sectorbeelden, investeren we vooral in het creëren van vaste aanstellingen voor 445 fte extra UD's op de geprioriteerde thema's uit het sectorplan. Op deze wijze kunnen we talentvolle starters snel binden en hen rust en duidelijkheid geven over hun aanstelling.

De SSH-faculteiten kennen momenteel veel tijdelijke docentenaanstellingen zonder onderzoekstijd, waar onderzoekspotentie en -ambitie vaak wel aanwezig is. Om recht te doen aan de vaak jarenlange inzet van deze gepromoveerde docenten zullen de faculteiten in 2022 maatregelen nemen met het oog op meer loopbaan- en ontwikkelperspectief voor docenten, onder andere door te inventariseren welke docenten potentieel in aanmerking komen voor een vaste UD-aanstelling. Vanzelfsprekend gebeurt dit door een zorgvuldige procedure, met inachtneming van alle relevante kwaliteitseisen.

Tegelijk met deze impuls wordt ook geïnvesteerd in doorstroommogelijkheden van UD- naar UHD-posities, om zo het functiehuis in balans te houden en aan zittend talent doorgroeimogelijkheden te bieden, evenals in direct aan deze UD-functies gerelateerde OBP-posities. Daarnaast wordt een inhaalslag gemaakt in de onderzoeksondersteuning met 61 fte vaste aanstellingen voor lab-beheer, datascientists, datastewards et cetera, die gekoppeld zijn aan de investeringen in de onderzoeksinfrastructuur.

Erkennen & Waarderen vormt het kader voor het personeelsbeleid bij al deze aanstellingen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van criteria die diversiteit en inclusie waarborgen.

Verhouding tot andere instrumenten

De investeringen vanuit de sectorplannen zijn nadrukkelijk complementair aan de starters- en stimuleringsbeurzen. De sectorplannen genereren vooral ruimte en infrastructuur voor onderzoek, onderwijs en interdisciplinaire samenwerking. Het sectorplan geeft daarmee richting aan nieuwe initiatieven en zorgt ervoor dat onze onderzoekers goed gepositioneerd zijn als trekkers of partners in grootschalige projecten binnen de NWA, Nationaal Groeifonds en, op termijn, Zwaartekracht. Door hierbij voort te bouwen op staande samenwerkingen en aan te sluiten bij maatschappelijke behoeften zal het resultaat zich zowel intern (inverdienvermogen) als extern (maatschappelijke impact) doen gelden.

Deze versterking wordt inhoudelijk vergemakkelijkt door de investeringen die door middel van de starters- en stimuleringsbeurzen worden gedaan – die specifiek op het creëren van rust en ruimte zijn gericht. We verwachten dat door deze instrumenten tezamen de werkdruk veroorzaakt door de hoge, individu-gerichte competitie verder zal afnemen. In de volle breedte kan echter alleen een andere bekostiging van de studenten in het SSH-domein tot echte verlichting leiden.

Balans tussen internationalisering en studentinstroom

De balans tussen internationalisering en hoge studentinstroom is een vraagstuk dat het SSH-domein zeer serieus neemt, maar naar ons gevoelen grotendeels buiten het kader van de sectorplannen ligt. Hoewel internationalisering in veel van onze disciplines doelmatig is, dat wil zeggen een voorwaarde voor bestudering (denk bijvoorbeeld aan de taal- en cultuuropleidingen, maar ook aan opleidingen als internationale betrekkingen en geschiedenis), zetten de sectorplannen niet in op verhoging van de internationale instroom en denken wij graag mee over de ontwikkeling en implementatie van instrumenten die een mogelijke disbalans tussen internationalisering en studentenaantallen in delen van het SSH-domein kan rechtzetten. Overigens kennen de sectorplannen van zowel Sociale Wetenschappen als Geesteswetenschappen specifieke aandacht voor de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de lerarenopleidingen – waarvan de in- en uitstroom traditioneel sterk regionaal georiënteerd is.

Synergie

Tot slot is het belangrijk om te benadrukken dat de SSH-sectorplannen naast de directe versterking, en navenante bijdrage aan de verlaging van de werkdruk binnen de SSH-faculteiten, ook extra dynamiek in het hele domein brengen. Door de handen ineen te slaan, zowel op de thema's van de beide sectorplannen als in het dwarsdoorsnijdend thema, ontstaat synergie en kan onderzoeks- en onderwijscapaciteit doelmatiger en doeltreffender worden ingezet. Middelen worden doelmatiger benut doordat de SSH-sectoren gezamenlijke keuzes hebben gemaakt en prioriteiten hebben gesteld; zo wordt versnippering tegengegaan en complementariteit vergroot.

De totstandkoming en uitvoering heeft bovendien de bottom-up afstemming versterkt en heeft faculteiten en universiteiten uitgedaagd om tot gezamenlijke en onderscheidende keuzes te komen in hun onderwijs- en onderzoeksprofilering. Daarbij ontwikkelen de vier sectoren in het SSH-domein ook een steeds sterkere samenwerking en organisatie, in het bijzonder via de SSH Raad.

4. Begroting sectorplannen SSH

In totaal wordt met deze sectorplannen M€ 70 aangevraagd bij OCW voor het SSH-domein. Voor het sectorplan Sociale Wetenschappen wordt M€ 29 aangevraagd en voor het sectorplan Geesteswetenschappen M€ 24. Voor het dwarsdoorsnijdend SSH-thema 'Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld', waar ook de sectoren Economie en Rechtsgeleerdheid aan deelnemen, wordt M€ 17 aangevraagd.

Na de structurele budgettoekenning in 2022 van de minister van OCW ter hoogte van 30% van de totale aangevraagde middelen, is de resterende budgetaanvraag 70% van het totale budget van M€ 70, namelijk M€ 49.

Onderstaande tabel is een geaggregeerde begroting voor elk van de drie sectorplannen, met een uitsplitsing per universiteit, opgesteld op basis van de voorliggende bestedingsplannen voor de structurele situatie. De begroting is in overeenstemming met de UNL-verdeling zoals ook opgenomen in de kamerbrief. Enkele universiteiten zullen deze middelen matchen of overwegen dit te doen. In de bijlage 1 bij dit hoofddocument is onderstaande tabel opgenomen inclusief deze matching.

Verdeling sectorplanmiddelen SSH-domein over universiteiten in miljoenen euro's (totaal van 1e en 2e tranche)

	EUR	OU	RU	RUG	TU/e	TiU	LEI	UM	UT	UU	UvA	VU	WUR	SSH landelijk	totaal
Budgetverdeling UNL	9,400	1,500	6,300	8,600	-	6,500	8,400	4,600	1,300	7,000	10,300	6,300	-		70,200
SSH organisatievorming*	-0,300	-0,050	-0,200	-0,300		-0,200	-0,300	-0,200	-0,050	-0,200	-0,400	-0,200	-	2,200	-0,200
Budget OCW per universiteit	9,100	1,450	6,100	8,300	0,200	6,300	8,100	4,400	1,250	6,800	9,900	6,100	-	2,000	70,000

Sectorplannen

SW fte	2,500	0,600	2,220	2,210		2,262	3,064	2,260	0,787	2,490	3,249	3,250			24,892
SW infrastructuur	0,300	0,327	0,580	0,290		0,438	0,236	0,540	0,263	0,210	0,451	0,350			3,985
SW totaal	2,800	0,927	2,800	2,500	-	2,700	3,300	2,800	1,050	2,700	3,700	3,600			28,877
GW fte	1,122	0,223	1,985	3,680	-	2,242	3,254	0,425	-	2,699	3,956	1,275			20,861
GW infrastructuur	0,078		0,315	0,620	-	0,058	0,546	0,075	-	0,501	0,644	0,125			2,962
GW totaal	1,200	0,223	2,300	4,300	-	2,300	3,800	0,500	-	3,200	4,600	1,400	-		23,823
SSH fte dwarsdoorsnijdend thema	5,100	0,300	1,000	1,500	0,200	1,300	1,000	1,100	0,200	0,900	1,600	1,100			15,300
Totaal organisatievorming SSH landelijk														2,000	2,000
SSH dwarsdoorsnijdend thema totaal	5,100	0,300	1,000	1,500	0,200	1,300	1,000	1,100	0,200	0,900	1,600	1,100		2,000	17,300

Totaal

Totaal fte	8,722	1,123	5,205	7,390	0,200	5,804	7,318	3,785	0,987	6,089	8,805	5,625		-	61,053
Totaal infrastructuur	0,378	0,327	0,895	0,910	-	0,496	0,782	0,615	0,263	0,711	1,095	0,475			6,947
Totaal organisatievorming SSH landelijk														2,000	2,000
Totaal sectorplannen	9,100	1,450	6,100	8,300	0,200	6,300	8,100	4,400	1,250	6,800	9,900	6,100	-	2,000	70,000

* SSH organisatievorming landelijk + verrekening van het verschil tussen UNL-verdeling OCW-budget (0,2) en verschuiving budget van SSH naar TU/e (0,2)

Gebaseerd op de concrete bestedingsplannen van alle faculteiten uit de drie sectorplannen, wordt in onderstaande drie tabellen de inzet en verdeling van de tweede tranche van de SSH-sectorplanmiddelen weergegeven voor de gekozen prioriteiten per faculteit/instelling, uitgesplitst voor de sectorplannen Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Geesteswetenschappen en het dwarsdoorsnijdend thema. Het gaat dus om 70% van het totaal aangevraagde budget als aanvulling op de in 2022 toegekende 30% van de middelen:

Totaaltabel besteding Sectorplan Maatschappij- en Gedragwetenschappen per universiteit per thema (in K€) 2e tranche (70% van OCW-middelen)									
Universiteit	Faculteit	A: Methodologische innovatie	B: Interdisciplinaire thema's					C: Disciplinegerichte investering	Totaal
		Infrastructuur, open science en nieuwe technieken	Veerkracht bij jeugd	Psychische aandoeningen	De menselijke factor in nieuwe technologieën	Maatschappelijke transitie en gedragsverandering	Maatschappelijke ongelijkheid en diversiteit	Onderwijs-wetenschappen	
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	200	425	-	-	590	425	320	1.960
Open Universiteit (OU)	Faculteit psychologie Faculteit onderwijswetenschappen	237 -	- -	- -	217 -	70 -	70 -	63 -	657
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen	433	391	-	391	-	391	358	1.964
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (FGM)	170	470	470	-	470	-	170	1.750
Tilburg University (TiU)	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences	345	-	434	-	434	434	264	1.911
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit voor Governance and Global Affairs (FGGA) Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	395 -	492 -	432 -	- -	492 -	- -	511 -	2.322
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS) Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	208 192	- -	- 486	413 -	- -	359 302	- -	980 980
Universiteit Twente (UT)	Faculteit Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	174	-	-	246	316	-	-	736
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit Geowetenschappen (GEO) Faculteit Recht, Economie, Bestuurs- & Organisatiewetenschappen (REBO)	140 - -	546 - -	- - -	328 - -	- - -	546 - -	328 - -	1.888
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	317	-	606	606	-	606	446	2.581
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	260 -	560 -	- -	988 -	- -	560 -	182 -	2.550
Wageningen Universiteit (WUR)	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		3.071	2.884	2.428	3.189	2.372	3.693	2.642	20.279

Totaaltabel besteding Sectorplan Geesteswetenschappen per universiteit per thema (in K€) 2e tranche (70% van OCW-middelen)

Universiteit: Faculteit	A: Interdisciplinaire thema's		B: Talen & Culturen	Labcoördinatie	Infrastructuur	Totaal
	Humane Artificiële Intelligentie	Cultureel Erfgoed & Identiteit				
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) Faculteit der Wijsbegeerte Erasmus School of History, Culture and Communication	273	454	-	57	55	839
Open Universiteit (OU) Faculteit Cultuur en rechtswetenschappen	73	72	-	10	-	155
Radboud Universiteit (RU) Faculteit der Letteren Faculteit der Filosofie, Theologie & Religiewetenschappen	464	464	371	118	195	1.612
Rijksuniversiteit Groningen (RUG) Faculteit der Letteren Faculteit Wijsbegeerte Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap	910	910	546	210	440	3.016
Tilburg University (TiU) Tilburg School of Humanities and Digital Sciences Tilburg School of Catholic Theology	550	550	366	111	41	1.618
Universiteit Leiden (LEI) Faculteit der Archeologie Faculteit Geesteswetenschappen	776	776	548	183	383	2.666
Universiteit Maastricht (UM) Faculty of Arts and Social Sciences	91	91	91	24	44	341
Universiteit Utrecht (UU) Faculteit Geesteswetenschappen	689	689	344	157	347	2.226
Universiteit van Amsterdam (UvA) Faculteit der Geesteswetenschappen	951	951	657	224	452	3.235
Vrije Universiteit (VU) Faculteit der Geesteswetenschappen Faculteit Religie en Theologie	182	364	273	73	89	981
Totaal	4.959	5.321	3.196	1.167	2.046	16.689

Totaaltabel besteding Sectorplan Dwaarsdoornijgend thema SSH per universiteit per thema (in K€) 2e tranche (70% van OCW-middelen)								
Universiteit	Faculteit	Interdisciplinaire thema: Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld					Organisatie SSH-domein landelijk	Totaal
		Welvaart, werk en ondernemerschap	Onderwijs, burgerschap en democratie	Communicatie, informatie en sociale ongelijkheid	Recht, privacy en veiligheid	Welzijn en gezondheid		
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)	1.104	-	-	-	-	-	3.600
	Erasmus School of Economics (ESE)	930	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of Law (ESL)	725	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	365	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC)	323	-	-	-	-	-	
Open Universiteit (OU)	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	-	100	-	-	200
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	-	100	-	-	
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen	-	-	84	-	-	-	672
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	295	-	169	-	
	Faculteit Letteren	-	-	68	-	-	-	
	Faculteit Rechten	-	-	56	-	-	-	
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrag en Maatschappijwetenschappen	-	-	220	-	-	-	1.048
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde	-	-	333	-	-	-	
	Faculteit Letteren	-	-	286	-	-	-	
	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	189	-	-	-	
	Faculteit Godgeleerdheid	-	-	-	-	-	-	
	Faculteit Wijsbegeerte	-	-	20	-	-	-	
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	Faculty Industrial Engineering & Innovation Sciences	200	-	-	-	-	-	200
Tilburg University (TIU)	Tilburg School of Economics and Management (TISEM)	-	-	-	-	239	-	917
	Tilburg Law School (TLS)	-	-	-	-	183	-	
	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences (TSB)	-	-	-	-	183	-	
	Tilburg School of Humanities and Digital Sciences (TSHD)	-	-	-	-	183	-	
	Tilburg School of Catholic Theology (TST)	-	-	-	-	92	-	
	Beheerskosten IT lab	-	-	-	-	37	-	
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FDR)	-	-	-	266	26	-	698
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	-	-	97	62	-	
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	-	-	61	62	-	
	Faculty of Governance and Global Affairs (FGGA)	-	-	-	124	-	-	
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS)	-	172	-	-	-	-	765
	Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	-	172	-	-	-	-	
	Faculty of Law	-	172	-	-	-	-	
	School of Business and Economics (SBE)	-	172	-	-	-	-	
	Labondersteuning	-	77	-	-	-	-	
Universiteit Twente (UT)	Technische Natuurwetenschappen en Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	114	-	-	-	-	-	114
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Geesteswetenschappen (GW)	-	-	163	-	-	-	615
	Faculteit Sociale Wetenschappen (SW)	-	-	163	-	-	-	
	Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO)	-	-	163	-	-	-	
	Labondersteuning	-	-	126	-	-	-	
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR)	-	278	-	-	-	-	1.155
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB)	-	270	-	-	-	-	
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	209	-	-	-	-	
	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	-	398	-	-	-	-	
	Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	-	81	81	-	-	-	
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	-	81	-	-	-	800
	Faculteit Religie en Theologie (FRT)	-	-	48	-	-	-	
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	-	90	48	-	-	
	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (RCH)	-	-	-	129	-	-	
	School of Business and Economics (SBE)	-	81	161	-	-	-	
	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	
Organisatie SSH-domein landelijk	Wordt verrekend via UU	-	-	-	-	1.257	-	1.257
Totaal		3.914	2.220	2.666	748	1.236	1.257	12.041

De in de vorige drie tabellen weergegeven inzet en verdeling van de tweede tranche van de SSH-sectorplannmiddelen voor de sectorplannen Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Geesteswetenschappen en het dwarsdoersnijdend thema, leidt tot de onderstaande budgetaanvraag per universiteit voor de tweede tranche van de middelenverdeling (70% van het totaal). Voor de volledigheid is ook de budgettoekenning van de eerste tranche (30% van de middelen) en het totale budget voor beide tranches weergegeven (100% van de middelen).

Budgetaanvraag sectorplannen SSH-domein per universiteit (x 1.000 euro)												
Universiteit	Budget OCW 2022 conform toekenning (30%)				Budgetaanvraag OCW 2023 (70%)				Budget OCW totaal (100%)			
	SW	GW	SSH	Totaal	SW	GW	SSH	Totaal	SW	GW	SSH	Totaal
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	840	361	1.500	2.701	1.960	839	3.600	6.399	2.800	1.200	5.100	9.100
Open Universiteit (OU)	270	68	100	438	657	155	200	1.012	927	223	300	1.450
Radboud Universiteit (RU)	836	688	328	1.852	1.964	1.612	672	4.248	2.800	2.300	1.000	6.100
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	750	1.284	452	2.486	1.750	3.016	1.048	5.814	2.500	4.300	1.500	8.300
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	-	-	-	-	-	-	200	200	-	-	200	200
Tilburg University (TiU)	789	682	383	1.854	1.911	1.618	917	4.446	2.700	2.300	1.300	6.300
Universiteit Leiden (LEI)	978	1.134	302	2.414	2.322	2.666	698	5.686	3.300	3.800	1.000	8.100
Universiteit Maastricht (UM)	840	159	335	1.334	1.960	341	765	3.066	2.800	500	1.100	4.400
Universiteit Twente (UT)	314	-	86	400	736	-	114	850	1.050	-	200	1.250
Universiteit Utrecht (UU)	812	974	285	2.071	1.888	2.226	615	4.729	2.700	3.200	900	6.800
Universiteit van Amsterdam (UvA)	1.119	1.365	445	2.929	2.581	3.235	1.155	6.971	3.700	4.600	1.600	9.900
Vrije Universiteit (VU)	1.050	419	300	1.769	2.550	981	800	4.331	3.600	1.400	1.100	6.100
Wageningen Universiteit (WUR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisatievorming SSH centraal	-	-	743	743	-	-	1.257	1.257	-	-	2.000	2.000
Totaal	8.598	7.134	5.259	20.991	20.279	16.689	12.041	49.009	28.877	23.823	17.300	70.000

5. Toelichting op de besteding

Bij de inzet van de OCW-middelen ligt de focus op het creëren van vaste aanstellingen voor 445 fte extra UD's op de geprioriteerde thema's uit de sectorplannen. Tegelijk met deze impuls in vaste UD-posities wordt via een opslag op de UD-salarislasten ook geïnvesteerd in doorstroommogelijkheden van UD- naar UHD-posities om zo het functiehuis in balans te houden. Uitgegaan is van 1 bevordering naar UHD per 2 nieuwe UD-fte. Op dezelfde manier wordt ook geïnvesteerd in direct aan deze UD-functies gerelateerde ondersteunings- en beheerposities (OBP) (zoals secretariaten, funding- en societal impact officers, projectcontrol), zodat gewaarborgd wordt dat er met de stijging van het aantal UD's genoeg OBP-ondersteuning blijft en geen OBP-taken bij wetenschappelijk personeel (WP) komen te liggen.

Hiervoor is 0,15 fte gerekend per 1 fte WP tegen gemiddeld OBP-tarief. Verder is gerekend met het gebruikelijke NWO-opslagpercentage van 8% en met een klein materieel budget voor de onderzoekers.

<i>Kostenopbouw Universitair Docent</i>	k€	130
Gemiddelde salarislasten UD	k€	95
Eén bevordering naar UHD per 2 nieuwe UD's	k€	10
Toename staf-gerelateerd OBP (0,15 fte OBP per 1 UD)	k€	10
Materieel budget per UD (reiskosten, proefpersonen, open access et cetera)	k€	5
Opslagen ziekte/WW et cetera (conform NWO-percentages 8%)	k€	10

Daarnaast wordt een inhaalslag gemaakt in de onderzoeksondersteuning met 61 fte vaste aanstellingen voor lab-beheer, functioneel beheer grote databestanden, datascientists en datastewards enzovoort, die gekoppeld zijn aan de investeringen in de onderzoeksinfrastructuur (zie onder).

Om direct een impuls te geven aan de in deze sectorplannen gekozen thema's en speerpunten, worden in 2022 ook eenmalig een aantal postdocs ingezet. Zoals in de inleiding beschreven, is hiervoor gekozen omdat de verwachting is dat niet alle UD-posities in 2022 op korte termijn kunnen worden geworven, aangezien we dit zorgvuldig en met inachtneming van alle criteria willen doen. De ruimte die dit laat, zetten we in voor postdocposities, voor 2 jaar, waarbij het tweede postdocjaar deels wordt gematcht door de faculteiten. Uiteindelijk zullen in 2024 in het kader van dit sectorplan alleen vaste UD's zijn aangesteld, in lijn met de hoofddoelen van de sectorplannen, namelijk de versterking van de duurzame basis in onderwijs en onderzoek en een interdisciplinaire en innovatieve focus op een gericht aantal complexe maatschappelijke problemen.

Infrastructuur

Van de gevraagde middelen wordt M€ 7 ingezet voor het 'state of the art' maken van de onderzoeksinfrastructuur in het SSH-domein op basis van de gemaakte keuzes in de sectorplannen. Een ander deel van de infrastructurele middelen voor het overstijgend SSH-thema wordt benut voor de versterking en verduurzaming van de organisatievorming en de samenwerking en afstemming op SSH-niveau en op het niveau van de vier discipline-overleggen Geestes- en Sociale Wetenschappen, Economie en Rechtsgeleerdheid.

Impuls in fte's

Toewijzing van de OCW-middelen over beide tranches (dus van 100% van de gevraagde middelen) leidt tot de onderstaande impuls in fulltime formatieplaatsen (afgeronde aantallen):

Domein	130 k€/fte			75k€/fte
	fte UD's	bevorderingen naar UHD(1:2)	fte OBP (0,15)	fte lab-coördinatie
SW	185	93	28	27
GW	148	74	22	22
Dwarsdoorsnijdend thema	112	56	17	12
SSH totaal	445	223	67	61

Verdeeld over de universiteiten leidt dat tot de fte-verdeling in de onderstaande tabel.

Aan te stellen fte vanuit OCW-middelen (1e en 2e tranche samen)												
Universiteit	Fte SW			Fte GW			Fte SSH			Fte totaal		
	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	18	6	24	8	1	9	36	6	42	62	13	74
Open Universiteit (OU)	3	4	8	2	0	2	2		2	7	4	12
Radboud Universiteit (RU)	17	3	20	14	2	16	8	-	8	39	5	44
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	17		17	26	4	30	11	2	12	54	6	59
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Tilburg University (TiU)	17	4	21	16	2	18	10	1	11	43	7	50
Universiteit Leiden (LEI)	22	3	25	23	4	27	7	1	8	52	7	60
Universiteit Maastricht (UM)	16	2	18	3	1	4	8	1	9	27	4	31
Universiteit Twente (UT)	6	-	6	-	-	-	2	-	2	8	-	8
Universiteit Utrecht (UU)	19	-	19	19	3	22	6	2	8	44	5	49
Universiteit van Amsterdam (UvA)	25	2	27	28	4	32	12	-	12	65	6	72
Vrije Universiteit (VU)	25	2	27	9	1	10	10	-	10	44	3	48
Wageningen Universiteit (WUR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisatievorming SSH centraal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	185	27	212	148	22	170	113	12	125	445	61	506

*labco = afkorting voor labcoördinatie, datamanagement etc.

Versterken organisatiegraad SSH-domein

Om de afstemming, samenwerking en de slagkracht van het SSH-domein te versterken, investeert het domein in de organisatiegraad. De vier bestaande landelijke decanenoverleggen en de overkoepelende SSH Raad worden daarmee professioneel ondersteund bij de coördinatie, monitoring en verantwoording van de sectorplannen en het in afstemming uitwerken van een impact- en communicatiestrategie voor de vier sectoren en het domein als geheel. Resultaat van deze versterkte organisatiegraad en landelijke samenwerking is naast de vergrote organisatiegraad een significante extra participatie in de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en andere (nationale en internationale) initiatieven en missiegedreven programma's.

<i>Bedrag x 1.000 euro</i>	Aanvraag 2023 (aanvullend op 743K toegekend in 2022)	Totale begroting*
SSH Raad: samenstelling, ondersteuning, monitoring, verantwoording & uitvoering + overige lasten	596	966
Vier discipline-overleggen SW, GW, Economie, Rechten: voorzitter, ondersteuning & landelijke themacoördinatoren sectorplannen + overige lasten	804	1.054
Totaal*	1.257	2.020

* Budget OCW is 2 miljoen, WUR ontvangt geen budget van OCW maar draagt wel 20K bij aan de SSH-organisatievorming uit eigen middelen

6. Toekomst en resultaten sectorplannen SSH

Het SSH-domein is er klaar voor. Binnen het domein is er veel energie om samen verder te werken aan de grote maatschappelijke uitdagingen. Ondanks de hoge werkdruk en beperkte onderzoekstijd hebben veel SSH-ers de wil en de ambitie om over de grenzen van hun disciplines en sectoren heen samenwerkingen aan te gaan. Zij beseffen dat maatschappelijke problemen zich niet houden aan disciplinaire grenzen en slaan daarom steeds meer de handen ineen om grote vraagstukken multidisciplinair te benaderen.

De groeiende multi- en interdisciplinaire aanpak binnen het SSH-domein leidt ook tot een grotere mate van synergie. Door samen strategische keuzes te maken en prioriteiten te stellen – waarvan de sectorplannen alsmede het dwarsdoorsnijdende thema treffende voorbeelden zijn – zoekt het SSH-domein actief naar verbinding en samenwerking en neemt het maatschappelijke verantwoordelijkheid. Niet voor niets komen de maatschappelijke uitdagingen terug in alle drie de sectorplannen en willen we met deze investering het onderzoek en onderwijs op het terrein van de complexe maatschappelijke problemen versterken. Juist deze “wicked problems” vereisen een disciplineoverstijgende investering, en samenwerking tussen onze disciplines staat voorop. De afgelopen jaren hebben we binnen de SSH Raad en de landelijke decanenoverleggen op een vruchtbare manier toegewerkt naar deze interdisciplinaire samenwerking en we staan klaar om deze structurele investering in het SSH-domein op een effectieve manier te gebruiken. Het doel is een toonaangevende positie op de geprioriteerde thema’s te bereiken, met een duidelijke doorwerking in de samenleving. Die maatschappelijke impact blijkt mede uit toepassing van wetenschappelijke inzichten in publiek debat en beleid en de uitwerking van maatschappelijke vraagstukken binnen de verschillende kennisagenda’s. Verder verwachten we ook een significante impact in het onderwijs blijkend uit vernieuwing in de onderwijsprogrammering op de geprioriteerde thema’s.

De recente midterm review van het sectorplan Rechtsgeleerdheid maakt duidelijk dat de SSH-sector zeer goed in staat is om sectorplannen als vernieuwend en verbindend instrument in te zetten. Naast het feit dat er in de periode tot deze midterm-evaluatie 200 formatieplaatsen werden gerealiseerd, is op de dwarsdoorsnijdende thema’s aantoonbaar voortgang geboekt vanuit een heldere focus op samenwerking. De duidelijke keuzes die in het sectorplan werden gemaakt resulteren in meer samenhang en versterking van de verschillende facultaire profielen. De inzet van de sectorplangelden in Rechtsgeleerdheid laten ook een positieve ontwikkeling zien op het gebied van diversiteit. In de nieuwe SSH-sectorplannen wordt een punt gemaakt van het breder kijken naar diversiteit dan alleen de verhouding mannen/vrouwen. De mogelijkheid tot het aanstellen van UD’s en postdocs met behulp van de nieuwe sectorplangelden in aansluiting op bewust HR-beleid voor diversiteit, levert naar verwachting een verdere positieve bijdrage hieraan.

De nu voorliggende SSH-sectorplannen pakken doelgericht terreinen aan die binnen de sectoren prioriteit hebben. Ze zijn het resultaat van een proces waarmee we als SSH-domein drie jaar geleden zijn begonnen en dat is vormgegeven met in totaal 52 decanen, in landelijke afstemming, waarbij prioriteiten zijn gesteld en keuzes zijn gemaakt op basis van evaluatie en de analyse van domeinbeeld en sectorbeelden en in lijn met de universitaire profilering.

Keuzes maken is niet makkelijk, maar het is met overtuiging gebeurd en er ligt nu een resultaat waar we als SSH trots op zijn. Het is het resultaat van een ook bottom-up gedreven proces in een domein dat positief vooruit durft te kijken en ook de hand reikt naar andere domeinen, zoals bèta en techniek: menselijke technologie is een speerpunt in het sectorplan SW, humane Kunstmatige Intelligentie is dat in het sectorplan GW en ‘digitale wereld’ is het gekozen dwarsdoorsnijdende thema. Samen maken ze dus dat met een ferme stap de uitdagingen en mogelijkheden die nieuwe technologie schept voor de samenleving een veel grotere plaats krijgt in SSH-onderzoek en -onderwijs. De investeringen hierin maken het ook mogelijk dat het SSH-domein nog meer relevante expertise kan leveren, nog sterker kan bijdragen aan het aangaan van de grote maatschappelijke uitdagingen en zo ook zijn maatschappelijke impact verder kan vergroten.

Tegelijkertijd zijn de prioriteitenkeuzes in de SSH-sectorplannen gemaakt in lijn met de universitaire profileringen, want dat was een expliciet uitgangspunt. Ze botsen dus niet met de universitaire strategieën, maar versterken die juist en dragen bij aan grotere complementariteit en profilering van de instellingen.

De nu voorliggende SSH-sectorplannen zorgen voor (1) aantrekkelijkere loopbanen en vermindering van de werkdruk en versterking van de basis voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, (2) grotere samenwerking binnen het SSH-domein over de grenzen van disciplines heen, (3) verder bouwen aan SSH-expertise voor wetenschap en maatschappij, met name op het terrein van de interactie tussen technologie en samenleving, (4) bevorderen van excellent research based onderwijs op specifieke, geprioriteerde thema's, (5) aanscherping van universitaire profilering en complementariteit en (6) betere aansluiting van het SSH-veld bij grote maatschappelijke vraagstukken.

Deze investeringen geven, samen met de starters- en stimuleringsbeurzen, ook lucht aan een domein waar de werkdruk de afgelopen jaren onverminderd hoog is. Ze maken het mogelijk de basis voor hoogstaand onderzoek en onderwijs te versterken. Maar ze doen dat op specifieke punten, waardoor deze plannen ook dynamiek en vernieuwing aanjagen in onderzoek en onderwijs op cruciale gebieden. De effecten hiervan zullen dus breder doorwerken dan via deze investeringen alleen.

Juist in de afgelopen jaren is duidelijk geworden hoe belangrijk kennis en inzichten uit het SSH-domein zijn, ook voor een bijdrage aan het oplossen van complexe maatschappelijke problemen, zoals de coronapandemie, het duurzaamheidsvraagstuk en de digitale transitie. De sectorplannen brengen nieuw elan, uitdagende kansen en de mogelijkheid om de lange verwaarlozing van het SSH-domein eindelijk te keren.

Outcome-KPI's 2028

Onderzoek
Nederland heeft een toonaangevende positie op de gekozen prioriteiten, onder andere blijkt uit: publicaties in toptijdschriften, organisatie van internationale congressen, keynotes, redactielidmaatschappen van vooraanstaande tijdschriften, gehonoreerde consortiumaanvragen, vernieuwende methode-ontwikkeling.
Onderwijs
De gekozen prioriteiten hebben een significante impact in het onderwijs, blijkt uit de mate van doorwerking van de thematiek op bestaande of nieuwe onderwijsprogrammering en/of onderwijsvernieuwing. In het onderwijscurriculum van de betrokken faculteiten is zowel in de bachelor- als in de masterprogramma's, grotere aandacht voor de gekozen prioriteiten, ten dele ook door onderwijsamenwerking over de grenzen van faculteiten heen.
Interdisciplinariteit en interuniversitaire afstemming en samenwerking
Er is op de gekozen prioriteiten meer interfacultaire samenwerking en meer landelijke samenwerking en afstemming, blijkt uit mate van samenwerking op subthema's door opgezette samenwerkingsverbanden, landelijke consortia en interdisciplinaire onderzoekaanvragen. De versterkte samenwerking draagt bij aan vergrote participatie SSH in de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en andere (nationale en internationale) initiatieven en het missiegedreven onderzoek, via landelijke samenwerking.
Maatschappelijke impact
Er is zichtbare maatschappelijke spin-off, onder andere blijkt uit bijdragen in het publieke debat, samenwerkingen met maatschappelijke partners (onder andere via co-creatie en citizen science), toepassing van wetenschappelijke inzichten in beleid, zoals bijvoorbeeld het onderwijs, het bestuur, of de zorg.
Talentbeleid
Talent wordt vroegtijdig gebonden door middel van vaste aanstellingen en bevorderingen. Hiertoe worden de sectorplannemiddelen bestemd voor het realiseren van nieuwe, vaste UD-posities. Dit levert een duidelijke bijdrage aan de (relatieve) verbetering van de staf-student ratio. Daarnaast is voldoende ondersteuning beschikbaar om het werk op een goede manier te kunnen uitvoeren.
SSH organisatiestructuur
De landelijke organisatie van de vier sectoren in de decanenoverleggen en de centrale SSH-organisatie bieden professionele ondersteuning aan het domein. Het SSH-bureau is in staat om SSH als geheel beter te laten functioneren, en contacten met externe partners (UNL, KNAW, NWO, ministeries en maatschappelijke stakeholders) beter te organiseren, de mogelijkheden voor het SSH-domein in landelijke en Europese programma's in kaart te brengen en beter te benutten.

Bijlagen

Bijlage 1.

- Totaaltabel inclusief aanvullende financiering in budget
- Totaaltabel inclusief aanvullende financiering in fte

Bijlage 2.

- Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen SW (30% van het totale sectorplan)
- Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan SW
- Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen GW (30% van het totale sectorplan)
- Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan GW
- Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen SSH-overstijgend thema (30% van het totale sectorplan)
- Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan SSH-overstijgend thema

Bijlage 1.

Totaaltabellen budgetverdeling per universiteit inclusief mogelijke aanvullende financiering in budget en fte.

Verdeling sectorplanmiddelen SSH-domein over universiteiten in miljoenen euro's (totaal van 1e en 2e tranche)															
	EUR	OU	RU	RUG	TU/e	TiU	LEI**	UM	UT**	UU**	UvA*	VU***	WUR*	SSH landelijk	totaal
Budgetverdeling UNL	9,400	1,500	6,300	8,600	-	6,500	8,400	4,600	1,300	7,000	10,300	6,300	-	-	70,200
SSH organisatievorming	-0,300	-0,050	-0,200	-0,300	-	-0,200	-0,300	-0,200	-0,050	-0,200	-0,400	-0,200	-0,020	2,220	-0,200
Budget OCW per universiteit	9,100	1,450	6,100	8,300	0,200	6,300	8,100	4,400	1,250	6,800	9,900	6,100	-0,020	2,020	70,000
Mogelijke aanvullende financiering	-	-	0,315	-	0,130	0,040	2,345	-	0,150	2,000	1,020	0,210	1,020	-	7,230
Totaal budget inclusief evt. aanvullende financiering	9,100	1,450	6,415	8,300	0,330	6,340	10,445	4,400	1,400	8,800	10,920	6,310	1,000	2,020	77,230

Sectorplannen

SW fte	2,500	0,600	2,311	2,210	-	2,262	3,900	2,260	0,900	3,200	3,600	3,250	0,819	-	27,812
SW infrastructuur	0,300	0,327	0,604	0,290	-	0,438	0,300	0,540	0,300	0,300	0,500	0,350	0,081	-	4,330
SW totaal	2,800	0,927	2,915	2,500	-	2,700	4,200	2,800	1,200	3,500	4,100	3,600	0,900	-	32,142
GW fte	1,122	0,223	2,085	3,680	-	2,242	4,170	0,425	-	3,542	4,300	1,275	-	-	23,064
GW infrastructuur	0,078	-	0,315	0,620	-	0,058	0,700	0,075	-	0,658	0,700	0,125	-	-	3,329
GW totaal	1,200	0,223	2,400	4,300	-	2,300	4,870	0,500	-	4,200	5,000	1,400	-	-	26,393
SSH fte dwarsdoorsnijdend thema	5,100	0,300	1,100	1,500	0,330	1,340	1,375	1,100	0,200	1,100	1,820	1,310	0,100	-	16,675
Totaal organisatievorming SSH landelijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,020	2,020
SSH dwarsdoorsnijdend thema totaal	5,100	0,300	1,100	1,500	0,330	1,340	1,375	1,100	0,200	1,100	1,820	1,310	0,100	2,020	18,695

Totaal

Totaal fte	8,722	1,123	5,496	7,390	0,330	5,844	9,445	3,785	1,100	7,842	9,720	5,835	0,919	-	67,551
Totaal infrastructuur	0,378	0,327	0,919	0,910	-	0,496	1,000	0,615	0,300	0,958	1,200	0,475	0,081	2,020	9,679
Totaal organisatievorming SSH landelijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal sectorplannen	9,100	1,450	6,415	8,300	0,330	6,340	10,445	4,400	1,400	8,800	10,920	6,310	1,000	2,020	77,230

* aanvullende financiering van UvA en WUR is toegezegd

** aanvullende financiering van UU, LEI & UT is onder voorbehoud

*** aanvullende financiering van VU is facultaire toezegging voor SSH dwarsdoorsnijdend thema

Aan te stellen fte vanuit OCW-middelen (1e en 2e tranche samen) en eigen matching												
Universiteit	Fte SW			Fte GW			Fte SSH			Fte totaal		
	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal	UD	labco*	totaal
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	18	6	24	8	1	9	36	6	42	62	13	74
Open Universiteit (OU)	3	4	8	2	0	2	2	-	2	7	4	12
Radboud Universiteit (RU)	18	3	21	15	2	17	9	-	9	41	6	47
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	17	-	17	26	4	30	11	2	12	54	6	59
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	-	-	-	-	-	-	3	-	3	3	-	3
Tilburg University (TiU)	17	4	21	16	2	18	10	1	11	43	7	50
Universiteit Leiden (LEI)	28	4	32	30	5	34	10	1	11	67	9	76
Universiteit Maastricht (UM)	16	2	18	3	1	4	8	1	9	27	4	31
Universiteit Twente (UT)	7	-	7	-	-	-	2	-	2	8	-	8
Universiteit Utrecht (UU)	25	-	25	25	4	29	7	2	9	57	6	63
Universiteit van Amsterdam (UvA)	28	4	32	30	5	35	14	-	14	72	9	81
Vrije Universiteit (VU)	25	2	27	9	1	10	10	-	10	44	3	48
Wageningen Universiteit (WUR)	6	1	7	-	-	-	1	-	1	7	1	8
Organisatievorming SSH centraal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	207	31	238	163	25	188	121	13	133	491	68	559

*labco = afkorting voor labcoördinatie, datamanagement etc.

Bijlage 2.

Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen SW (30% van het totale sectorplan)

Bestedingstabel Sectorplan Maatschappij- en Gedragwetenschappen: middelenverdeling 2022 (in K€), gekoppeld aan prioriteit.										
Universiteit	Faculteit	A: Methodologische innovatie	B: Interdisciplinaire thema's					C: Disciplinegerichte investering	Totaal	
		Infrastructuur, open science en nieuwe technieken	Veerkracht bij jeugd	Psychische aandoeningen	De menselijke factor in nieuwe technologieën	Maatschappelijke transitie en gedragsverandering	Maatschappelijke ongelijkheid en diversiteit	Onderwijs-wetenschappen		
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	100	175				260	175	130	840
Open Universiteit (OU)	Faculteit psychologie Faculteit onderwijswetenschappen	90 -	- -	- -	93 -	30 -	30 -	27 -	-	270
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen	148	201		201		201	86		836
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (FGM)	120	180	180		180		90		750
Tilburg University (TiU)	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences	93		190		190	190	126		789
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit voor Governance and Global Affairs (FGGA) Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	78 -	235 -	214 -	- -	235 -	- -	216 -		978
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS) Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	62 78		210	283		75 132			420 420
Universiteit Twente (UT)	Faculteit Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	87			113	113				314
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit Geowetenschappen (GEO) Faculteit Recht, Economie, Bestuurs- & Organisatiewetenschappen (REBO)	70 - -	232 - -	- - -	139 - -	- - -	232 - -	139 - -		812
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	136		287	287		287	123		1.119
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	90 -	220 -	- -	442 -	- -	220 -	78 -		1.050
Wageningen Universiteit (WUR)	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	-		
Totaal		1.152	1.243	1.081	1.558	1.009	1.541	1.015		8.598

Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan SW:

Bestedingstabel Sectorplan Maatschappij- en Gedragwetenschappen: middelenverdeling 2022 (in K€), gekoppeld aan prioriteit.									
Universiteit	Faculteit	A: Methodologische innovatie	B: Interdisciplinaire thema's					C: Discipline-gerichte investering	Totaal
		Infrastructuur, open science en nieuwe technieken	Veerkracht bij jeugd	Psychische aandoeningen	De menselijke factor in nieuwe technologieën	Maatschappelijke transitie en gedragsverandering	Maatschappelijke ongelijkheid en diversiteit	Onderwijs-wetenschappen	
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	300	600	-	-	850	600	450	2.800
Open Universiteit (OU)	Faculteit psychologie Faculteit onderwijswetenschappen	327 -	- -	- -	310 -	100 -	100 -	90 -	927 -
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen	580	592	-	592	-	592	444	2.800
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (FGM)	290	650	650	-	650	-	260	2.500
Tilburg University (TiU)	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences	438	-	624	-	624	624	390	2.700
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit voor Governance and Global Affairs (FGGA) Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	473 -	727 -	646 -	- -	727 -	- -	727 -	3.300 -
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS) Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	270 270	- -	- 696	696 -	- -	434 434	- -	1.400 1.400
Universiteit Twente (UT)	Faculteit Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	262	-	-	359	429	-	-	1.050
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit Geowetenschappen (GEO) Faculteit Recht, Economie, Bestuurs- & Organiseringswetenschappen (REBO)	210 - -	778 - -	- - -	467 - -	- - -	778 - -	467 - -	2.700 - -
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	452	-	893	893	-	893	569	3.700
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW) Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	350 -	780 -	- -	1.430 -	- -	780 -	260 -	3.600 -
Wageningen Universiteit (WUR)	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		4.222	4.127	3.509	4.747	3.380	5.235	3.657	28.877

Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen GW (30% van het totale sectorplan):

Bestedingstabel Sectorplan Geesteswetenschappen: Middelenverdeling 2022 (in K€), gekoppeld aan prioriteit.						
Universiteit: Faculteit	A: Interdisciplinaire thema's		B: Talen & Culturen	Labcoördinatie	Infrastructuur	Totaal
	Humane Artificiële Intelligentie	Cultureel Erfgoed & Identiteit				
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) Faculteit der Wijsbegeerte Erasmus School of History, Culture and Communication	117	196	n.v.t	25	23	361
Open Universiteit (OU) Faculteit Cultuur en rechtswetenschappen	31	32	n.v.t	5	n.v.t	68
Radboud Universiteit (RU) Faculteit der Letteren Faculteit der Filosofie, Theologie & Religiewetenschappen	186	186	149	47	119	688
Rijksuniversiteit Groningen (RUG) Faculteit der Letteren Faculteit Wijsbegeerte Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap	390	390	234	90	180	1.284
Tilburg University (TiU) Tilburg School of Humanities and Digital Sciences Tilburg School of Catholic Theology	230	230	154	51	17	682
Universiteit Leiden (LEI) Faculteit der Archeologie Faculteit Geesteswetenschappen	330	330	233	78	163	1.134
Universiteit Maastricht (UM) Faculty of Arts and Social Sciences	39	39	39	11	32	159
Universiteit Utrecht (UU) Faculteit Geesteswetenschappen	301	301	151	68	152	974
Universiteit van Amsterdam (UvA) Faculteit der Geesteswetenschappen	401	401	277	94	191	1.365
Vrije Universiteit (VU) Faculteit der Geesteswetenschappen Faculteit Religie en Theologie	78	156	117	32	36	419
Totaal	2.340	2.498	1.501	555	1.029	7.134

Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan GW:

Totaaltabel besteding Sectorplan Geesteswetenschappen per universiteit per thema (in K€) beide tranches (100% van OCW-middelen)						
Universiteit: Faculteit	A: Interdisciplinaire thema's		B: Talen & Culturen	Labcoördinatie	Infrastructuur	Totaal
	Humane Artificiële Intelligentie	Cultureel Erfgoed & Identiteit				
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) Faculteit der Wijsbegeerte Erasmus School of History, Culture and Communication	390	650	-	82	78	1.200
Open Universiteit (OU) Faculteit Cultuur en rechtswetenschappen	104	104	-	15	-	223
Radboud Universiteit (RU) Faculteit der Letteren Faculteit der Filosofie, Theologie & Religiewetenschappen	650	650	520	165	315	2.300
Rijksuniversiteit Groningen (RUG) Faculteit der Letteren Faculteit Wijsbegeerte Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap	1.300	1.300	780	300	620	4.300
Tilburg University (TiU) Tilburg School of Humanities and Digital Sciences Tilburg School of Catholic Theology	780	780	520	162	58	2.300
Universiteit Leiden (LEI) Faculteit der Archeologie Faculteit Geesteswetenschappen	1.106	1.106	781	261	546	3.800
Universiteit Maastricht (UM) Faculty of Arts and Social Sciences	130	130	130	35	75	500
Universiteit Utrecht (UU) Faculteit Geesteswetenschappen	990	990	495	225	500	3.200
Universiteit van Amsterdam (UvA) Faculteit der Geesteswetenschappen	1.352	1.352	934	318	644	4.600
Vrije Universiteit (VU) Faculteit der Geesteswetenschappen Faculteit Religie en Theologie	260	520	390	105	125	1.400
Totaal	7.062	7.582	4.550	1.668	2.961	23.823

Bestedingstabel per thema van in 2022 toegekende OCW-middelen SSH-overstijgend thema (30% van het totale sectorplan):

Bestedingstabel Sectorplan Dwarsdoornijdend thema SSH: Middelenverdeling 2022 (in K€), gekoppeld aan prioriteit.								
Universiteit	Faculteit	Interdisciplinaire thema: Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld					Organisatie SSH-domein landelijk	Totaal
		Welvaart, werk en ondernemerschap	Onderwijs, burgerschap en democratie	Communicatie, informatie en sociale ongelijkheid	Recht, privacy en veiligheid	Welzijn en gezondheid		
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)	270	-	-	-	-	-	1.500
	Erasmus School of Economics (ESE)	260	-	-	-	-		
	Erasmus School of Law (ESL)	260	-	-	-	-		
	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	620	-	-	-	-		
	Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC)	90	-	-	-	-		
	Erasmus School of Philosophy (ESPhil)	-	-	-	-	-		
Open Universiteit (OU)	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	-	100	-	-	100
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	-	-	-		
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen	-	-	41	-	-	-	328
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	80	-	82		
	Faculteit Letteren	-	-	57	-	-		
	Faculteit Rechten	-	-	69	-	-		
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrag en Maatschappijwetenschappen	-	-	90	-	-	-	452
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde	-	-	156	-	-		
	Faculteit Letteren	-	-	90	-	-		
	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	90	-	-		
	Faculteit Godgeleerdheid	-	-	13	-	-		
	Faculteit Wijsbegeerte	-	-	13	-	-		
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	Faculty Industrial Engineering & Innovation Sciences	-	-	-	-	-	-	-
Tilburg University (TIU)	Tilburg School of Economics and Management (TISEM)	-	-	-	-	-	383	383
	Tilburg Law School (TLS)	-	-	-	-	-		
	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences (TSB)	-	-	-	-	-		
	Tilburg School of Humanities and Digital Sciences (TSHD)	-	-	-	-	-		
	Tilburg School of Catholic Theology (TST)	-	-	-	-	-		
	Beheerskosten IT lab	-	-	-	-	-		
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FDR)	-	-	-	95	19	-	302
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	-	-	45	29		
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	-	-	29	29		
	Faculty of Governance and Global Affairs (FGGA)	-	-	-	57	-		
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS)	-	78	-	-	-	-	335
	Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	-	78	-	-	-		
	Faculty of Law	-	78	-	-	-		
	School of Business and Economics (SBE)	-	78	-	-	-		
	Labondersteuning	-	23	-	-	-		
Universiteit Twente (UT)	Technische Natuurwetenschappen en Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	86	-	-	-	-	-	86
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Geesteswetenschappen (GW)	-	-	-	95	-	-	285
	Faculteit Sociale Wetenschappen (SW)	-	-	-	95	-		
	Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO)	-	-	-	95	-		
	Labondersteuning	-	-	-	95	-		
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR)	-	65	-	-	-	-	445
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB)	-	73	-	-	-		
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	134	-	-	-		
	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	-	174	-	-	-		
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	-	28	28	-	-	-	300
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	-	28	-	-		
	Faculteit Religie en Theologie (FRT)	-	28	-	-	-		
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	19	28	-	-		
	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (RCH)	-	-	56	-	-		
	School of Business and Economics (SBE)	-	28	56	-	-		
Wageningen Universiteit (WUR)	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	-
Organisatie SSH-domein landelijk	Wordt verrekend via UU	-	-	-	-	-	743	743
Totaal		1.586	884	1.180	326	541	743	5.259

Bestedingstabel per thema van beide tranches (dus 100%) van de aangevraagde OCW-middelen sectorplan SSH-overstijgend thema

Totaaltabel besteding Sectorplan Dwarsdoorsnijdend thema SSH per universiteit per thema (in K€) beide tranches (100% van OCW-middelen)								
Universiteit	Faculteit	Interdisciplinaire thema: Welvaart, participatie en burgerschap in een digitale wereld					Organisatie SSH-domein landelijk	Totaal
		Welvaart, werk en ondernemer- schap	Onderwijs, burgerschap en democratie	Communicatie, informatie en sociale ongelijkheid	Recht, privacy en veiligheid	Welzijn en gezondheid		
Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)	Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)	1.374	-	-	-	-	-	5.100
	Erasmus School of Economics (ESE)	1.190	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of Law (ESL)	985	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of Social and Behavioural Sciences (ESSB)	985	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC)	413	-	-	-	-	-	
	Erasmus School of Philosophy (ESPhil)	153	-	-	-	-	-	
Open Universiteit (OU)	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	-	200	-	-	300
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	-	100	-	-	
Radboud Universiteit (RU)	Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen	-	-	125	-	-	-	1.000
	Faculteit Managementwetenschappen	-	-	375	-	250	-	
	Faculteit Letteren	-	-	125	-	-	-	
	Faculteit Rechten	-	-	125	-	-	-	
Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Faculteit Gedrag en Maatschappijwetenschappen	-	-	310	-	-	-	1.500
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde	-	-	489	-	-	-	
	Faculteit Letteren	-	-	376	-	-	-	
	Faculteit Rechtswetenschappen	-	-	279	-	-	-	
	Faculteit Godgeleerdheid	-	-	13	-	-	-	
	Faculteit Wijsbegeerte	-	-	33	-	-	-	
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	Faculty Industrial Engineering & Innovation Sciences	200	-	-	-	-	-	200
Tilburg University (TIU)	Tilburg School of Economics and Management (TISEM)	-	-	-	-	338	-	1.300
	Tilburg Law School (TLS)	-	-	-	-	260	-	
	Tilburg School of Social and Behavioral Sciences (TSB)	-	-	-	-	260	-	
	Tilburg School of Humanities and Digital Sciences (TSHD)	-	-	-	-	260	-	
	Tilburg School of Catholic Theology (TST)	-	-	-	-	130	-	
	Beheerskosten IT lab	-	-	-	-	52	-	
Universiteit Leiden (LEI)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FDR)	-	-	-	361	45	-	1.000
	Faculteit der Geesteswetenschappenn (FGW)	-	-	-	142	90	-	
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	-	-	90	90	-	
	Faculty of Governance and Global Affairs (FGGA)	-	-	-	181	-	-	
Universiteit Maastricht (UM)	Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS)	-	250	-	-	-	-	1.100
	Faculty of Psychology and Neuroscience (FPN)	-	250	-	-	-	-	
	Faculty of Law	-	250	-	-	-	-	
	School of Business and Economics (SBE)	-	250	-	-	-	-	
	Labondersteuning	-	100	-	-	-	-	
Universiteit Twente (UT)	Technische Natuurwetenschappen en Behavioural, Management and Social Sciences (BMS)	200	-	-	-	-	-	200
Universiteit Utrecht (UU)	Faculteit Geesteswetenschappen (GW)	-	-	258	-	-	-	900
	Faculteit Sociale Wetenschappen (SW)	-	-	258	-	-	-	
	Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO)	-	-	258	-	-	-	
	Labondersteuning	-	-	126	-	-	-	
Universiteit van Amsterdam (UvA)	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR)	-	343	-	-	-	-	1.600
	Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB)	-	343	-	-	-	-	
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw)	-	343	-	-	-	-	
	Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG)	-	571	-	-	-	-	
Vrije Universiteit (VU)	Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (FGB)	-	109	109	-	-	-	1.100
	Faculteit der Geesteswetenschappen (FGW)	-	-	109	-	-	-	
	Faculteit Religie en Theologie (FRT)	-	76	-	-	-	-	
	Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	-	109	76	-	-	-	
	Faculteit der Rechtsgeleerdheid (RCH)	-	-	185	-	-	-	
	School of Business and Economics (SBE)	-	109	218	-	-	-	
Wageningen Universiteit (WUR)	Faculteit der Landbouw- en Milieuwetenschappen: departement Maatschappijwetenschappen (DMW)	-	-	-	-	-	-	-
Organisatie SSH-domein landelijk	Wordt verrekend via UU	-	-	-	-	-	2.030	2.030
Totaal		5.500	3.103	3.847	1.074	1.776	2.030	17.330

Colofon

SSH Raad

Voorzitter

Prof. dr. Bas van Bavel

Vice-voorzitter Sociaal-Wetenschappelijke Raad (KNAW)

Leden

Prof. dr. Keimpe Algra

Voorzitter Raad voor Geesteswetenschappen (KNAW)

Prof. dr. Agneta Fischer

Voorzitter Decanenoverleg Sociale Wetenschappen

Prof. dr. Joanne van der Leun

Voorzitter Raad van Decanen Rechtsgeleerdheid

Prof. dr. Peter Verhoef

Voorzitter Landelijk Decanenoverleg Economie en Bedrijfskunde

Prof. dr. Anthonya Visser

Voorzitter Disciplineoverleg Letteren en Geesteswetenschappen

Secretaris

secretariaat.SSHraad@uu.nl

www.sshraad.nl

5 november 2022